

«SLOVENE» valja
po pošti na vsi strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . 100—
za pol leta 55—
za četrt leta 30—
za en mesec 10—
Za inozemstvo celoletno K 140—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 20—
za inozemstvo 25—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarica (30 mm
široka in 3 mm visoka ali uže
prostor)
za enkrat po K 2—
za redni razpisni, postana
id. po K 3—
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 50/3 mm K 5—
Izhaja vsak dan izvenredno po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirati se ne vračajo; nevrnirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne krate,
Ljubljanske št. 650 za vsakodnevno in št. 348 za oglede,
avstr. in češke 24.222, 24.231, bonn.-bero. 7583.

Dr. Korošec ministru Marinkoviču.

Dr. Korošec je odposlal danes, 20. decembra, ta-le telegram:

Gospod minister Marinković, Belgrad. Slovensko ljudstvo, ki vestno plačuje krvi in denarni davek svoji državi in tudi druge državljanske dolžnosti vkljub vsem številnim nedostatkem vzorno izvršuje, z veliko žalostjo opaža, da ministrstvo prosvete ne posveča dovolj brige njegovemu najvišjemu kulturnemu zavodu — ljubljanskemu vseučilišču. Ne samo, da se Vaše ministrstvo ne pobrine dovolj za učne pripomočke, potrebne lokalitete in finančne zahteve, ampak ne izvrši vkljub ponovnim urgencam niti imenovanja že dolgo časa predloženega proforskega oboja. Dijaštvo, ki je vsled vojske izgubilo toliko zlatega časa in mladosti, izgublja sedaj radi indolence Vašega ministrstva zopet čas ter mora v sedanjih razmerah plačevati to izgubo ali z dragim denarjem ali vsakdanjim pomanjkanjem. Prosim, gospod minister, blagovolite ljubljanske vseučilišne zadeve brzo rešiti, ker bi sicer slovenski narod moral smatrati, da tega ne izvršite iz preziranja in mrznje do njega.

Dr. Korošec,
ministrski podpredsednik za razpoloženju.

Absolutizem v cvetju.

Dvanaest let je, odkar je naše ljudstvo prvič poslalo svoje zastopnike v ljudski parlament. Če pomislimo, da ima Anglija že stoletja parlament in da so zeli rodovi angleškega naroda šli skozi najboljšo politično šolo, skozi volilni boj, potem šele uvidimo, kako malo je to. In sedaj smo že šest let brez rednega parlamenta. Ljudstvo je pod strašnim pritiskom Stürghevega absolutizma trepetaje čakalo na hip, da mora povzdigniti svoj glas. Tudi ta ura je bila. A v avstrijskem parlamentu maja 1917 in pozneje so morali umolkneti vsi pereči socialni in gospodarski problemi, vse sile smo morali zastaviti na eno točko: Jugoslavijo.

Upali smo, da bo ljudstvo, ko enkrat v tej točki prodremo, moglo samo po svojih zastopnikih najti pot iz obupnega socialnega položaja. Upali smo, da bo takoj naš jugoslovanski parlament za

desetletja naprej pripravil temelje pravičnemu družabnemu redu.

Najnovejša belgrajska poročila pravijo, da temu ni tako. Res se bodo razpisale volitve, ki jih ves narod odločno zahteva. Te volitve pa ne bodo za ustavodavno skupščino, nego za novo začasno Narodno predstavništvo, ki naj pripravljata tla za volitve v konstituantno. Ta bi se sestala na ta način šele leta 1921. Tako poročilo. Zdi se, da uporablja socialistično-demokratska vlada napram ljudstvu Machiavellijevo načelo: Delaj krivice zaporedoma, da udarci ljudi omamijo, da jih ne čutijo.

V ustavni državi je vsaka vlada vezana na zakone. Državna vlada je vezana na zakone, ki jih je ljudstvo po svojih zastopnikih sklenilo za vso državo. Ustave jugoslovanske države nimamo. Imamo pa pogodbo, ki veže do ustvodažne skupščine naše državnike tako, kot bi jih vezala ustava. To je adresa »Narodnega vijeća« in prestolonaslednikov odgovor, kjer je med ljudskimi zastopniki avstrijskih Jugoslovancev in kraljevo srbsko vlado bilo sklenjeno, da se razpišejo volitve v konstituantno šest mesecev po sklepu miru. Do takrat ima biti Narodno predstavništvo v permanenti. Te pogodbe, ki nosi tudi podpis Pribečevića, ne more uničiti noben ukaz, izdan na podlagi ustave kraljevine Srbije, ki velja formalno samo zanjo, ne pa za jugoslovanske dežele bivše Avstrije. Proti temu ustavolomstvu, ki ga je zagrešila demokratsko-socialistična vlada v Belemgradu, se bo v našem ljudstvu vzbudil krepak odpor, ki mu vlada ne bo mogla odoleti.

S tem činom je sedanja vlada dokazala, da je nosilka odločno protiljudske, reakcionarne smeri. En sam cilj ima: Vladati! Pod vsakim pogojem, za vsako ceno! Z ukazi, naredbami, z dedščino avstrijskega § 14 in z oktroaji. Kontrola javnosti, nadzorovanje od strani zastopnikov ljudstva, ki hoče vedeti, kam plove država, ki jo je s takimi žrtvami in mukami ustvarilo, — vse to je sedanjim vladam skrajno neljubo. Z ljudskim denarjem razpolaga — brez ljudstva. Veže naše zemlje gospodarsko s trgovskimi pogodbami morda za desetletja naprej — brez ljudstva. Rešuje na diletanški način valutno vprašanje, — brez ljudstva in proti njemu. Krono si je postavila s tem, da hoče zopet podaljšati dobo absolutizma: Razpisala bo volitve v novo začasno Narodno predstavništvo, ki ga bo mogla — kakor sedaj — vsak hip poslati za zapeček. Z zadnjimi nasilnimi sredstvi skuša zavleči volitve v redni parlament, v ustavodajno skupščino.

Tudi to nasilje bo šlo mimo nas. Ta udarec bo sicer globoko zadel ljudstvo v njegovih pravicah, a omajal ga ne bo. Pritisk rodi odpor. In ta pritisk bo rodil aktivnost ljudstva, zbudil bo speče sile. Naj odloga Kristan-Pribečevićeva vlada še tako volitve v konstituantno, — tudi ta dan bo prišel, in vsem onim, ki kršijo danes elementarna načela demokracije in ustavnosti, bo tudi dan obsodbe.

Inflacija papirnega denarja in valutno upražnje.

V normalnih razmerah je toliko denarja, kovanega in papirnega, v prometu, kolikor odgovarja gospodarski potrebi. Kadar pa izda država ali emisijska banka večje množine papirnega denarja, nego jih rabi promet, nastane takozvana inflacija, to je, promet je nasičen z denarjem, kar ima za posledico naraščanje cen vseh življenjskih potrebščin. Kako vpliva poplava milijard papirnatih bankovcev na blagovni trg, si lahko predčimo, če se spominjamo prvih vojnih let. Začetkom vojne je potrebovala vojna uprava za opremo armade, za plače vpoklicanim gazistom, za prehrano vojaštva, za nabavo streliva i. t. d., ogromne vsote, ki jih je država, nezmožna, da najme zadostno notranjih ali zunanjih posojil, večinoma krila s pomočjo bankovcev Avstrovske banke. Velikemu navalu kupcev — tako oficirjev, ki so potrebovali obleke in obutve, vojnih dobaviteljev, ki so nakupovali živila in raznovrstno blago — ni odgovarjala množina zaželenih predmetov; cene so torej poskočile. V nadaljnjem razvoju so se prikazali veliki vojni dobički; oni, ki so jih zaslužili, so hoteli, da jih na različen način nalože. Kupovali so hiše, posestva, gradove, rudokope, delnice industrijskih podjetij, demante in druge vrednosti. Ni čuda, da se je vse to kmalu zelo podražilo. Vidimo torej, da je res inflacija, to je prevelika množina izdanega papirnatega denarja, povzročila ono draginjo, ki nas sedaj tlači.

Velika zmeta pa je, če bi kdo menil, da je mogoče povzročiti padanje cen samo s skrcenjem denarne množine, ki se nahaja v cirkulaciji. Cene namreč niso odvisne samo od množine denarja, temveč tudi od mnogo drugih momentov, predvsem od ponudbe blaga in od povpraševanja po blagu. Če blaga ni na trgu, je pač vseeno, imaš li mnogo ali malo denarja, manjkajočega blaga ne moreš ku-

piti niti z majhno niti z veliko močjo. Vzrok visokih cen je torej tudi nedostajanje blaga, ki ga ni, ker se je večina delazmožnih mož celo vrsto let pečala z uničenjem blaga, namesto da bi ga, kakor v mirnem času, izdelovala. Medtem pa je vse nakupičeno blago pošlo in se ni nadomestilo.

Teorija o edinem vplivu inflacije na razvoj cen ima pa še druge hibe, ki jih je treba pojasniti, da se razvidi, da ni samo inflacija kriva draginje, da se torej s hipno odpravo inflacije ne more čez noč odpraviti tudi draginja in povečati notranja vrednost denarja.

Kakor znano, je med vojno izginila skoro docela kreditna kupčija in se je namesto nje udomčila kupčija proti plačilu v gotovini. Zaradi tega se rabi v prometu mnogo več bankovcev nego prej. Ker so pa danes cene desetkrat višje od predvojnih cen, se rabi torej za plačila v gotovem denarju tudi toliko več bankovcev kakor prej. K temu pride pa še drug važen pojav. Pred vojno je imelo običajno sploh, kakor tudi trgovci hvalevredno navado, da so ves odvise denar spravljali v hranilnicah in bankah. Te navade sedaj ni več. Z moratorijem, ki se je proglasil v začetku vojne, so bili prizadeti mnogi trgovci, ker niso mogli takoj razpolagati s svojimi imovinami. Vsled tega so se navadili, imeti večje vsote spravljene v svojih blagajnah, mesto da bi jih oddali bankam in drugim kreditnim zavodom. Širši krogi pa, posebno kmetje, so se iz drugih vzrokov ogibali hranilnic. Raznesla se je med njimi neosnovana vest, da bode država segla po prihrankih pri hranilnicah, vest, ki ji še dandanes ne malo ljudi trdno veruje. Vsled nezaupanja ljudstva je bila večkrat med vojno in tudi po vojni opaziti pri denarnih zavodih navzlic inflaciji hipna stiska, ker je bilo povpraševanje po denarju večje nego dotok novih hranilnih vlog. Kaj sledi iz vsega tega? Da je popolnoma napačno misliti, da bi draginja takoj odnehala, če bi se inflacija odpravila, to je, če bi se omejilo čez noč število v prometu nahajajočih se bankovcev. To so izkusili na Češkem, kjer so vzeli polovico bankovcev iz prometa, ne da bi cene padle, ki so nasprotno vsled te odredbe celo za marsikatero reč znatno poskočile. Sicer pa lahko tudi pri nas ugotovljamo naraščanje draginje vsled zadržka 20 odstotnega deleža pri markiranju bankovcev, ki ima po zagotovitvi vladnih krogov namen, skrciti množino bankovcev. Gotovo je treba inflacijo, kot enega vzrokov draginje, omejiti, vendar se pa more to zgoditi pčlagoma, ne hipoma. Najbolj po-

LISTEK.

Anton Lajovic:

Ljubljanska „Philharmonische Gesellschaft“ in mi Slovenci.

(Konec.)

Na našo intervencijo je vlada društvo stavila pod nadzorstvo.

Bil je skrajni čas za to. Kajti komaj dober teden pozneje so Nemci še jasneje pokazali, kaj hočejo z društvom. Dne 10. aprila 1919 so imeli namreč svoj občni zbor, pri katerem so sklenili pravila tako spremeniti, da so število članov odbora znatno zmanjšali, dalje so določili, da naj ima poslej pravico nove člane sprejemati, ne kakor doslej, odbor društva, temveč občni zbor v tajnem glasovanju; razen tega so sklenili, da naj bi, v slučaju razida ali razpusta društva, s premoženjem po svojem prostem preudarku razpolagal zadnji odbor društva, izključujoč svojo osebno korist.

Če se vpošteva, da je po prejšnjih pravilih mogel biti član društva vsak neoporečen človek ter da je o sprejemu novega člana imel sklepati odbor, dalje če se vpošteva, kaj so prejšnja pravila določala glede razida ali razpusta društva, mislim, da mora biti vsakomur jasno, kaj so hoteli Nemci s to izpremembo.

Nemci so dobro čutili, da bodo pri spremenjenih političnih razmerah Slovenci sigurno reflektirali na užitek premoženja filharmonične družbe kot slovenskega narodnega premoženja. Ker statut družbe ni imel nikakega določila, s katerim bi bil Slovincem zabranjen pristop kot članom k družbi — saj tako določilo bi bilo nasprotovalo temeljnemu namenu društva — in ker na drugi strani odbor sam ni hotel prevzeti nase rizika odklonitve Slovencev za člana, kajti za tako odklonitev itak ni bilo drugega razloga, kot želja, ohraniti društvo v nemško nacionalnih rokah, so si Nemci pač mislili, da je proti pristopu slovenskih članov najboljši ječ to, da prepustijo odklonitev občenemu zboru s tajnim glasovanjem, pri čemer se ne bi dalo vedeti, kdo da so prav za prav tisti, kateri so sprejem odklonili. Tako bi bili Nemci v položaju nadalje kazati in izvrševati svojo sovražnost nasproti Slovincem na zavrtačen način, pri čemer bi pa sovražnik bil skrit s tajnostjo glasovanja.

Toda ni jim zadoščala ta kavtela. Hoteli so rajši društveno premoženje definitivno in za zmerom odtegniti njegovemu glavnemu namenu, to je povzdigi glasbe na Kranjskem, kakor pa da bi Slovenci kdaj imeli kak užitek na tem premoženju. Zato so določili, da ima društveno premoženje razdeliti za slučaj razida ali razpusta društva zadnji odbor.

Kam naj bi ga imel razdeliti ta odbor, o tem, če primerjamo prejšnja pravila s

spremenjenimi, ne more biti dvoma. To premoženje se je imelo definitivno odtegniti glasbenemu namenu in določiti v kakršne si bodi nemško nacionalne namene.

Treba je poudariti, da so ljubljanski Nemci s tem občenim po tem, ko je že pol leta obstajala naša svobodna država, očitno pokazali svojo iz prejšnje dobe nezmanjšano prinešeno mrznjo napram Slovincem, napravili so nasproti slovenskemu narodu odločno sovražno stano in se s tem, ker je slovenski narod državni narod, postavili na sovražno stališče nasproti naši državi.

Kot karakteristiko za to dejanje nemških članov društva navajam, da so bili iniciatorji navedenih statutarčnih izprememb gospodje, ki so se smatrali za državljane nam sovražne nemške Avstrije in ki so kratak čas po zadevnem občenem zboru tudi res odšli v nemško Avstrijo, namreč zdravnik dr. Mahr, prof. dr. Binder in finančni svet. dr. Galle, vsi tedanjí odborniki; sprejel pa je te spremembe očitno dobro zavedajoč se njihove dalekosežnosti, s ogle s no tedanjí občni zbor, po večini sestojel iz nemških dam.

Vnovič smo mi prišli v položaj, da branimo društvo in njegovo premoženje proti njihovim tedanjim upraviteljem. Stali smo na stališču, da društveni temeljni žegoraj označeni namen daje društvu njegovo vrednost in pomembnost, da je on ona stalna in merodajna smernica, katere se moramo držati in ne pa naziranje slučaj-

nega članstva povrženega naštetim osebam in idejnim spremembam.

Kot nadzornik društva sem tedaj razveljavil sklep, s katerim so se imela društvena pravila spremeniti.

Ta sklep je postal pravomočen, kar je deželna vlada dala tedaj voljenemu odboru s sklepom z dne 13. nov. 1919 na znanje.

Popolno naravno je, da z ozirom na to zadržanje zadnjega občnega zbora vlada ni mogla več zaupati, niti ne tednjemu članstvu društva, ki je bila tako lahko pripravljeno izdajalsko odtegniti društveno premoženje njegovemu temeljnemu namenu, niti ne odboru, kateri je vžival zaupanje takega občnega zbora.

V trdni nameri, da obdrži premoženje tega društva svojem namenu: »ohraniti, izpopolniti in razširiti glasbeno umetnost na Kranjskem«, je vlada tema nezanesljivima organoma društva, namreč odboru in občenemu zboru, vzela moč razpolaganja iz rok s tem, da je društvo postavila pod upravo in ob enem društveno delovanje ustavila. To je imelo za posledico, da sem kot upravitelj vzel v roko vse funkcije odbora in imel pod odrejeni upravi nalogo upravljati in veljavno reševati vse tekoče nloge in zadeve društva v isti meri, h kakoršnji pristojna uprava sicer odbor društva.

Pri tem reševanju vseh tekočih zadev, je bilo zame merodajno le, kar določajo pravila društva, in pa, kar zahtevajo prav razumevane iz temeljnega na-

trebno za vpostavitve normalnih razmer je v prvi vrsti dvigovanje produkcije, združene z zdravno konkurenco ter pomočjo izvoz v inozemstvo, v drugi vrsti pa izčrpanje prevelike množine bankovcev potom pravično odmerjenih davkov, predvsem davka na vojne dobičke, ki se nam sedaj že mesece obeta.

Valutno vprašanje se torej ne sme rešiti na način, da se krona zamenja za dinarje po razmerju 4 : 1 ali celo 5 : 1, ker to bi po zgledu, ki se nam nudi v ozemlju, zasedenem po Lahih, imelo edini efekt, da bi cene strašno poskočile, tako da bi vse, kar stane danes 1 krono stalo 1 dinar. Da bi pomenjala taka zamenjava popoln polom gospodarstva, o tem ne more biti nobenega dvoma. Zato moramo vztrajati z vsó odločnostjo pri tem, da se zamenja krona po ključu 1 : 1 za dinar, izdan od emisijske banke in po običajnih zakonih fundiran. Dokler se ne povrnejo normalne gospodarske razmere, bi bil diletantski poizkus rešitve valutnega vprašanja, kakor ga namerava po časopisnih vesteh valutni odbor v Belgradu, zločin na narodnem gospodarstvu vseh jugoslovanskih pokrajin, koder je krona v prometu. Sploh pa spada tako važna zadeva pred državni zbor in se ne sme rešiti s sklepom ministrskega sveta.

„Dan“ v Belgradu.

Belgrad, 12. decembra. Letos so se naši akademiki razpršili po vseh vseučilišnih mestih v domovini in izven nje, kjer skoro povsod obstaja kako naše društvo. Vsak ve ceniti organizacijo po družtvih, katere so zadobila po končani 4-letni plesni tragediji še tem večji pomen radi politično in moralno razburkanega in vrvečega življenja. Tudi v Belgrad smo pohiteli, da se seznamimo z razmerami prestolnice naše lepe, a nesrečne domovine, kateri zasijejo svetlejši dnevi, katere bodočnost je lepša in srečnejša; poleteli smo semkaj, da dobimo vpogled v akademsko življenje na tukajšnji univerzi, da se spoznamo in zblizamo s srbskim dijštvom. Nismo osamljeni — z nami je bratska ljubezen — in dobro se počutimo. Ni pa dosedaj bilo v Belemgradu ognjišča, okoli katerega bi se zbirali in pri njem ogrevali, kjer bi izmenjali misli in se medsebojno podpirali z nasveti, bilo še ni — naše organizacije. Storili smo tudi v tem oziru svojo dolžnost. Praznik Brezmadežnega spočetja bil je historični dan: zbrala se je četa enako mislečih akademikov na ustanovni občni zbor Jugoslov. katol. akad. kluba »Dan« v Belemgradu in izvolila ta-le odbor: predsednik Franc Korbar, cand. phil.; podpredsednica in blagajničarka Marijana Kralj, stud. phil.; tajnik Šime Bieniasz, st. phil.; rev. I. Josip Ovsenek, cand. phil., in rev. II. Jozo Vodopija, stud. iur. — Naša adresa je »Jugoslov. katol. akad. klub »Dan«, Beograd, Kosovska ulica 37. — Odbor.

Belgrajska poročila.

LDU Belgrad, 19. decembra. Ministrstvo za agrarno reformo je odredilo, da se v Zagrebu osnuje direkcija za agrarno reformo, ki naj bi reševala vsa vprašanja agrarne reforme na Hrvaškem.

LDU Belgrad, 19. decembra. Za generalnega inspektorja v finančnem ministrstvu je imenovan dr. Slokar.

LDU Belgrad, 19. decembra. Vlada je odredila, da se v znak priznanja podeli

letnih 10.000 K donu Franu Buliću, ravnatelju arheološkega muzeja v Splitu.

LDU Belgrad, 19. decembra. Z ozirom na sklep glavnega odbora belgrajske borze in odobritev ministrstva za trgovino se bodo pričele notirati z 20. t. m. na borzi efektne krone Čehoslovaške in Avstrije kakor tudi devize na Prago, Dunaj in Berlin.

LDU Belgrad, 19. decembra. Da bi bili člani vlade bolje obveščeni o poteku raznih poslov, je ministrski svet sklenil, da se nobena važna odločba posameznih ministrstev ne sme izvršiti, dokler ne bodo prej poučeni o njej v seji vsi člani vlade. Pod tem se razumevajo vsi posli, ki se tičejo prodaje državne lastnine, katero vrednost presega 150.000 dinarjev. (Potreben ukrep za sedanjo vlado. Op. ur.)

LDU Belgrad, 19. decembra. Ministrstvo za prehrano in obnovno zemlje je odločilo, da se izda v svrhu pomoči za obnovo vsled vojne porušenih zgradb v vaseh v Srbiji 1.330.000 dinarjev, v svrhu pomoči za prehrano v novih pokrajinah 1.080.000 dinarjev, za prehrano vojnih sirot odseku za prehrano v Sarajevu 500 tisoč dinarjev, v Zagrebu 450.000 dinarjev, odseku za prehrano v Ljubljani 450.000 dinarjev, v Splitu 300.000 dinarjev, v Podgorici 300.000 dinarjev in v Novem Sadu 250.000 dinarjev.

LDU Belgrad, 19. decembra. Komisija za pregledovanje arhivov bivše avstro-ogrške gubernije v Belgradu je sklenila na svoji zadnji seji, da odpošlje proučene dokumente po pregledu pristojnim ministrstvom v nadaljnje poslovanje. Med pregledanimi akti jih je mnogo, ki osvetljujejo delovanje posameznih že kompromitiranih oseb, kakor tudi takih, ki so se dosedaj znale skrivati.

LDU Belgrad, 19. decembra. V ministrstvu za notranje stvari je podpisan ukaz o imenovanju gotovega števila okrožnih načelnikov.

LDU Belgrad, 19. decembra. »Politika« javlja iz Pariza z dne 16. t. m.: Pogajanja z mirovno konferenco glede avansa se nadaljujejo. Ker se mora vrhovni svet zaveznikov baviti z vprašanjem odgovora Nemčiji na njeno noto, so bila odložena pogajanja z našo komisijo na jutri. »Upam, da bodo za 2 ali 3 dni tozadevni posli dovršeni«, je rekel eden naših zastopnikov na mirovni konferenci. Za tem preostaja samo še sklenitev miru z Madžarsko in jadranski problem, za katerega je treba počakati, da dozori. Ne more se misliti, da bi bilo jadransko vprašanje rešeno v teku nekoliko dni, kakor to žele italijanski propagandistični krogi v svoji brzojavki, došli baje iz Washingtona.

LDU Belgrad, 19. decembra. Jugoslovanski odbor v Čikagi je nakupil in odposlal v Belgrad večje količine živeža, obleke, obutvi in drugih potrebščin, da se razdele med one, ki so v vojni največ trpeli. Ministrstvo za prehrano je poverjeno, da razdeli to blago, kakor hitro dospe.

LDU Belgrad, 19. dec. Na zadnji seji ministrskega sveta je bila podpisana naredba o kolonizaciji.

Lloyd George o položaju.

LDU London, 19. decembra. (DKU) Reuterjev urad poroča: V razgovoru o zunanji politiki je Lloyd George izjavil, da angleška vlada ni sprejela v stvari angleško-francosko-amerikanske pogodbe nobenih obveznosti proti Franciji. Vlada nima vzroka meniti, da Zedinjene države

ne bi odobrile pariško pogodbo. Lloyd George je nato govoril o Avstriji in dejal: Velika Britanija ne more sama prevzeti naloge, zopet utrditi omajane temelje sveta. Ne vem, kaj bi se dalo storiti za Avstrijo, ako se Amerika odkrito ne udeležuje te akcije. Avstrijsko vprašanje se je pretekli teden obravnavalo na konferenci in sredstva, s katerimi bi se moglo tej državi pomagati, so se včeraj razpravljala. Ne morem izjaviti, da zadostujejo ta sredstva. Zadostovati pa tudi ne morejo, ako se Zedinjene države ne priključijo Franciji in Veliki Britaniji in ne prevzamejo svojega dela. Govorec o zvezi narodov je Lloyd George naglašal odkritosrčnost angleške vlade glede zveze, ki je neobhodno potrebna. Ustanovitev zveze se mora nadaljevati in zveza mora postati nekaj posebnega. Glede Reke je ministrski predsednik izjavil, da je bil italijanski ministrski predsednik povabljen, cestati se prihodnji teden z njim, s Clemenceaujem in mogoče tudi z ameriškim zastopnikom v Parizu. Zaradi tega odklanja vsako razpravo o tem vprašanju.

LDU London, 19. decembra. (DKU — Brezlično.) Razpravljajoč o ruskem vprašanju je izjavil Lloyd George, da je angleška vlada predlagala, naj se pošlje ruskim armadam, ki se bojujejo proti boljševikom, podpora v znesku 15 milijonov funtov sterlingov. Francija in Italija nasprotujeta nameri, da bi se te armade podpisale že nadalje.

LDU London, 20. decembra. (DKU — Brezlično.) O neznosnem položaju v Srednji Evropi se je izrazil Lloyd George danes v poslanski zbornici, da je Anglija dosedaj porabila za pomožne akcije v Evropi znatne vsote. Žrtvovala je že dva in pol milijona funtov sterlingov. Zadnji čas je poslala na Dunaj angleški premož. Italija namerava poslati iz Trsta na Dunaj večje množine žita. Vse to pa je namenjeno le prehranjevanju ljudske kuhinje. Na ta način se pač beda olajša, ne pa odstrani. Ljudstvu pa je treba pomagati tako daleč, da se bo znalo samo vzdrževati. Anglija sama pa ne zmore vsega tega dela, ker je treba ves svet, ki je porušen do svojih temelj, vzpostaviti. Anglija naj pomaga v Armeniji, v Avstriji in na Poljskem; od vseh koncev dohajajo klici na pomoč. Ona ne more več storiti, kolikor je že napravila. Preko svojih moči ne more iti in meje svoje možnosti ne prekorajti. Lloyd George je dalje izjavil, da ne ve kaj naj se za Avstrijo in za Srednjo Evropo še stori. Pri tem morajo pač Zedinjene države sodelovati. Usodno je, da se mora vse, kar bi moglo pomagati, žito in sirovine, kupovati v tujih deželah in plačevati v tujih valutah, ne pa v domači valuti, ki je izgubila vrednost in ki z vsako novo obveznostjo propada.

Napad na irskega podkralja.

LDU London, 19. decembra. (DKU) V Dublinu je bil včeraj izvršen na podkralja Irske lorda Frencha atentat. Odano je bilo več strelcev, ki pa niso zadeli podkralja.

LDU Pariz, 20. decembra. (DKU) O atentatu na lorda Frencha poročajo: Napadalec je bila cela četa, 15 do 20 mož. Da bi njegovemu avtomobilu zastavili pot, so oddali celo salvo. Njegov šofer se je nastavljenemu vozu spretno ognil in ušel. Voz, sledeč Frenchovemu avtomobilu, je bomba skoro popolnoma razdejala, šofer pa, ki je bil sam na tem vozu, je ostal ne-

poškodovan. Na tretjem vozu so bili vojaši, ki so takoj začeli streljati na napadalce. V poslanski zbornici je državni tajnik izjavil, da so bile vržene štiri bombe proti lordu Frenchu iz za žive meje, eden od napadalcev pa da je kar s ceste streljal; nje je potem vojaško spremstvo na mestu ustrelilo; napadalec izza meje pa so ubežali.

Francija.

Važen francoski ministrski svet.

LDU Pariz, 19. decembra. (DKU) Clemenceau namerava jutri prvič po nezgodi zapustiti svoje stanovanje in udeležiti se ministrskega sveta, ki se bo vršil pod predsedstvom predsednika Poincareja. Temu ministrskemu svetu pripisujejo veliko važnost; razpravljala se bodo zlasti finančna in gospodarska vprašanja.

Nastopni govor Deschanela.

LDU Pariz, 20. decembra. (DKU) Deschanel je imel danes v francoski zbornici svoj nastopni govor kot predsednik. Najprej je pozdravil zastopnike Alzacije-Lorene in nato prešel na cilje, ki jih ima Francija odslej nasledovati. Treba je državo nanovo zgraditi, mir izpolniti in zmago organizirati. Zunanja politika obvlada vse, vojsko, finance, način ustave in družabni red. Francija se je vedno premalo zanimala za stvari, ki se dogajajo izven Francije. V bodočnosti pa mora nasledovati tako politiko, ki bo vredna dosedanjih žrtv. Zveza narodov je najvažnejši čin sedanjosti, ki mu mora naša generacija brez oklevanja pristopiti. Predvsem je sedaj treba cele vrste agrarnih reform in nove socialne zakonodaje. Zakon je le tedaj močan, ako je pravičen, pravičen pa je le, ako je bratski. Zbornica naj ustvari svojemu delovanju poslovni red. Toda pisana pravila ne morejo nadomeščati ideje, in nova ideja, novi program naj bi bil, oblikovati velike združene skupine, ki bi ne poznale počasnosti in zavlačevanja, ki bi ne mlatile praznih besed in bi delale stvarno. Sam se popolnoma podreja ideji in ne želi drugega, kakor služiti državi. — Zbornica je enoglasno sklenila, Deschanelov govor razširiti potom lepakov.

Razna poročila.

Ententno nadzorstvo na Dunaju.

LDU Dunaj, 20. decembra. (DKU) Kakor doznava »Der Neue Tag«, pride v kratkem na Dunaj medzavezniška vojaška komisija, ki ima naloge, nadzorovati izvedbo določb saintgermanske mirovne pogodbe. Ta komisija bo obstojala iz več sto ententnih častnikov.

Wekerle kandidira.

LDU Budimpešta, 20. decembra. (DKU) Ogrski korespondenčni urad poroča: Bivši ministrski predsednik Aleksander Wekerle je sprejel ponujeno mu kandidaturu v volilnem okraju v notranjem mestu. Nastopil bo z brezstrankarskim programom proti vojnemu ministru Štefanu Friedrichu.

Nove smrtné obsodbe v Budimpešti.

LDU Budimpešta, 19. decembra. (DKU) Ogrski korespondenčni urad javlja: V procesu proti dr. Laszlu in tovarišem radi usmrtitve, oziroma umora več protirevolucionarcev, zaradi več primerov ropa, izsiljevanja itd. je bilo danes pet obtožencev obsojenih na smrt na vešalih, med njimi tudi dr. Evgen Laszlo. Ostalih devet obtožencev je bilo obsojenih v ječo od dveh do petnajst let.

mena društva razvidne koristi društva. Kot upravitelj sem vodil poslej vse denarne zadeve, nastavljal in odslovljal uslužbenca, sklepal in odpovedal najemne pogodbe, izterjaval zapadla članarino; vse to zadeve, katere sicer spadajo v kompetenco društvenega odbora.

Zgodilo se je, da so prijavili razni člani svoj izstop iz društva. Tudi te izstopne sem jemal, in sicer, brez dvoma, veljavno na znanje, kajti ni ga pravnega sredstva zoper tak izstop.

V mesecu septembru in oktobru 1919 ob priliki pobiranja zastale članarine, mi je tako iz društva izstopilo kakih 50 članov.

Ker je bilo dotlej vseh članov samo okrog 150, se je s tem izstopom krog članstva pač zelo bistveno izpremenil.

Z ozirom na to, kakoršno mišljenje je kazal zadnji občni zbor društva nasproti temeljnemu namenu društva, mi je bilo jasno, da postane tako kopnenje članov za bodočnost društvenega premoženja kot namembnost premoženja (Zveckvermögen) lahko skrajno usodepolno, kajti vedno manjša je postajala dvetretjinska majoriteta in vedno lažje bi se zgodilo, da ti preostali člani zopet sklenejo jednako spremembo pravil, kakor jim je bila le po sluščaju zabranjena in tako odtegnejo društveno premoženje njegovemu namenu, kakor hitro bi vlada upravo dvignila. Jasno mi je bilo, da bi bilo veliko število članov društvu v pretežno korist, ne le vsled doviša-

nja članarine, temveč še bolj zaradi tega, ker bi bil s tem društvu zasiguran močan varnostni ventil, kateri bi zelo otežkočil, da bi se društveno premoženje odtegnilo svojemu dosežanju temeljnemu namenu.

Smatral sem po pravici, da je vstopanje in izstopanje društvnikov eden izmed onih pojavov, ki spadajo k rednim poslom društvom, in kakor hitro nisem dvomil o tem, da je pristop društvnikov samo v eklatantno korist društva, ni zame bilo nobenega povoda odklanjati sprejem na novo prijavivših se članov. Za odklonitev novega člana sem mogel imeti samo en razlog in sicer statutarčen: odkloniti sem smel samo tistega, ki je bil na slabem glasu. Na noben način, pa pri mojem sprejemanju članov niso mogli v poštev prihajati taki pomisleki, zaradi katerih se zdi dr. Schweigerju, da jaz ne smem članov sprejemati, namreč oni pomisleki, v katerih uveljavljanje so na zadnjem občnem zboru dne 10. aprila 1919 Nemci hoteli spremeniti svoja pravila pač tako, da bi bil o sprejemu odločal občni zbor po tajnem glasovanju. V tem oziru z Nemci ne bomo slepih miši lovili.

Vzrok, da se Nemcem zdi, da kot upravitelj nisem upravičen članov sprejemati, more ležati edino v tem, da si je nemški odbor jemal pravico, katerega mu po statutih ne gre, namreč biti pri sprejemanju tako rešeto, katero bi samo toliko Slovencev sprejelo v društvo, da bi dose-

danja oblast Nemcev nad društvenim premoženjem ne bila v nevarnosti. Toda kakor rečeno, taka pravica odbora iz statuta nikjer ne rezultira. Kakor hitro pa izvzamemo ta edini ozir na nemški gospodarski interes, je eklatantno, da je sprejem novih članov društvu mogel biti samo v korist in da sem ravnal v smislu svoje naloge, ščititi prav umevane interese društva, s tem, da sem sprejemal nove člane.

Ker ni nobenega dvoma, da so za društvo pravno obvezne razne pogodbe, katere sem kot upravitelj sklenil glede društvenega premoženja, ne dvomim niti najmanj, da so tudi vsi člani, katere sem sprejel, postali pravi člani društva z vsemi pravicami onih pravih članov, kateri so do sedaj dr. Schweigerju še edini pri srcu.

Preidem k sklicanju rednega občnega zbora.

V tem oziru opozarjam na sledeče:

Po statutih društva se mora vsako leto vršiti redni občni zbor društva v mesecu novembru in njegova naloga je, da voli nov odbor. Ta določba je normativnega značaja. Ima za posledico, da se funkcije dosedanjega odbora na vsak način končajo v tem določenem terminu, v katerem mora društvo dobiti nov odbor.

To je ena stvar. Na drugi strani pa je treba konstatirati, da je bil odbor, kateri je društvo zastopal do letošnjega novembra, voljen na podlagi v občnem zboru dne 10. aprila 1919 spremenjenih pravil. Ta odbor je imel namesto 9 samo 6 članov

med njimi eno damo. Ker je pa bila ta sprememba pravil pravomočno razveljavljena, je bil ta odbor, ki bi po veljavnih pravilih imel obstojati iz 9 gospodov, neveljaven, ker so mu manjkali 4 odborniki.

Bila je torej na vsak način pođana nujna potreba, da se izvoli ob predpisanem času novi odbor kot potrebiti organ društva, ker društvo v resnici ni imelo nobenega veljavnega odbora.

Nastalo je vprašanje, kdo naj skliče občni zbor.

Če ne bi bilo uprave, ima sklicati občni zbor ravnatelj družbe (predsednik) ali pa njegov namestnik. To slednje sicer ne stoji v sedanjih statutih, toda stalo je izrecno v starih statutih, in se v nove ni prevzelo, ker je samo ob sebi umevno. Prepričan pa sem, da tudi niti predsednik, niti njegov namestnik nimata te pravice sklicanja kot kako posebno osebno pravico. Jasno je, da če bi rečimo oba v oktobru umrli, da mora občni zbor sklicati pač nekdo izmed ostalih odbornikov, rečimo najstarejši.

V predležčem slučaju pa sem moral vpoštevati, da je ustavitev delovanja društva v glavnem zadela tedanji odbor, kateremu je bila s tem vzeta vsa možnost v imenu društva izražati kako pravno voljo in na drugi strani, da ta odbor sploh nikdar ni bil veljaven organ društva, ker se mu ves čas njegovega obstoja manjkali 4 člani.

Jasno je torej bilo, da ta odbor s svo-

Nemiri na Portugalskem.

LDU Berlin, 20. decembra. (DKU) »Lokalanzeiger« javlja iz Lizbone: Ob obletnici umora diktatorja Sidonija Paesa je prišlo v Lizboni in v Oportu do velikih nemirov, ki jih je povzročila vladna prepoved, uprizoriti spominsko slavnost. Pri teh nemirih je bilo več ranjenih. Mnogo je bilo aretiranih.

Bojazen Nemcev pred sodišči.

LDU Pariz, 20. decembra. (DKU — Brezlično.) Baron von Lersner je v četrtek izročil v vrhovnem svetu dne 13. decembra sprejeti nemški zakon, po katerem so za zločine in prestopke, ki so jih zagrešili nemški vojniki med vojno, pristojna nemška sodišča. Zavezniški diplomatski krogi menijo, da se glasom mirovne pogodbe morajo zločinci navzlic temu zakonu brezpogojno izročiti.

Ever-paša kralj v Kurdistanu.

LDU London, 20. decembra. (DKU — Brezlično.) Glasom vesti iz Bresse je bil Enver-paša proglašen za kralja v Kurdistanu.

Zarota proti boljševikom.

LDU Berlin, 20. decembra. (DKU) »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Helsingsfors, da se je tam odkrila zarota antiboljševistične bele garde. Pri aretaciji hčerke nekega polkovnika in pri hišni preiskavi polkovnikovega stanovanja so ugotovili, da gre za zelo razširjeno zaroto. Ker so pri hčerki polkovnika našli pištolo, so polkovnikovo hčer ustrelili. 900 oseb, med njimi Francozi in Angleži, je bilo aretiranih.

Naši vojni ujetniki.

Odbor akcije za pospeševanje vrnitve naših ujetnikov je predložil 4. novembra 1919 pri kr. deželni vladi v Ljubljani resolucijo s priloženimi podpisi svojcev, zbranih iz cele Slovenije, kakor se je zahtevalo na javnem ljudskem shodu dne 8. septembra 1919 v Mestnem domu v Ljubljani. G. deželni predsednik dr. Brejc je deputaciji pojasnil, da obstojajo še težkoče v zvezi s preiskavo jadranskega vprašanja na mirovni konferenci. Obljubil pa je, da bo te ljudske želje, potrjene s tisočimi podpisi predložil dalje osrednji vladi v Belgradu, tako da pride ta ljudski glas tudi do mirovne konference.

Resolucija se glasi:

Resolucija, ki se je soglasno sprejela na javnem ljudskem shodu dne 8. septembra 1919 v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani, s katero se naproša kr. dež. vlada v Ljubljani, da se blagovoli ista z vso odločnostjo in nujnostjo zavzeti za najvažnejše ljudsko vprašanje glede vrnitve naših ljudi iz ujetništva.

Narod cele Slovenije zbran na tem shodu zahteva s svojimi podpisi, da osrednja vlada v Belgradu takoj in resno posreduje pri ententnih vladah, da se sklepejo čim prej prijateljski odnosi med državami, oziroma, da preskrbi transportna sredstva za prevoz naših ljudi v domovino.

Vsled posredovanja vlad nekaterih držav, kakor Čehoslovaške, Nemške Avstrije, so se ujetniki teh že pred časom vrnili.

Prosimo torej, da osrednja vlada v Belgradu upošteva ta svareči ljudski glas, ker bi ljudstvo cele Slovenije v slučaju neugodnega odgovora, katerega pričakuje

jim predsednikom vred za nobeno pravno dejanje društva ni prihajal v poštev.

Ker sem pa kot upravitelj društva supralaral društvu najmanj njegov odbor, je bila pri danem položaju edino ta možnost dana, da skličem s a m občni zbor edino v ta namen, da društvo ob pravem času pride do svojega veljavnega odbora.

Občni zbor je bil natanko po predpisih sklican in objavljen in je seveda prosta volja dr. Schweigerjevih »pravih« članov, če so se ga hoteli udeležiti in da se ga niso udeležili. Obžalovanje pa moram dr. Schweigerju reči, da veljavnost sklepov tega občnega zbora z izostanjem teh članov ni nič iritirana.

K sklepu naj navedem okolnost, ki je sama na sebi neznatna, ki pa vendar dovolj karakterizira nase Nemce.

Par dni pred občnim zborom, dne 29. novembra 1919 sem z ozirom na ta občni zbor povabil k sebi »na važen razgovor« vseh šest članov prejšnjega odbora. Moralo jim je biti jasno, da se bodo imeli z menoj razgovarjati v zadevi tega občnega zbora. Oni pa so moje vabilo sprevrgli, češ da jih kličem k odbojnosti seji in da zato odklanjajo sestanek z menoj, ker nisem kompetenten sklicati odborove seje.

Dasi je po vsem zgoraj navedenem jasno, da je pravica in danes tudi moč jo uveljaviti na naši strani, sem vendar Nemcem iz koncilijantnosti in v namenu, da pridemo do znosnega skupnega življenja, ponudil roko. Oni so jo brskno odklonili. Mi si umijemo roke.

od osrednje vlade tekom enega meseca, izzvalo resne proteste.

Obratoma se končno z vsem zaupanjem na kraljevsko Visokost prestolonaslednika Aleksandra ter položimo to ljudsko zahtevo pred njegov prestol s prošnjo, da s svojim najvišjim vplivom pripomore našim ujetnikom do skorajšnje osvoboditve iz sramotnega suženjstva.

Ljubljana, dne 19. oktobra 1919.

Kaj dela torej vlada? — Odbor akcije za vrnitev vojnih ujetnikov v Ljubljani.

Politične novice.

+ Vseučilišče — skupna zadeva. Slovensko vseučilišče v Ljubljani je zadeva celega naroda, in v interesu vseh je, da se imenovanja ostalih profesorjev čimprej izvrše in se začnejo redna predavanja na vseh fakultetah ljubljanske univerze. Zato apeliramo na druge stranke in njihova glasila, da tudi javno podprejo željo in voljo celega naroda.

+ G. Davidović si je premislil. Ker vlada ni izpolnila pogoja Crnogorcev za vstop v Davidovičev kabinet, je g. Piletič, minister za narodno zdravje, 12. t. m. podal ministrskemu predsedniku ostavko z utemeljevanjem, da se ne more strinjati s kr. vlado v vprašanju odgovoditve parlamenta. Dne 16. t. m. mu je Davidović odgovoril s prošnjo, da naj umakne svojo ostavko, ker vlada noče definitivno delati brez parlamenta nego samo do 15. februarja.

+ Razmerje med J. D. S. in socialno demokracijo. Včerajšnji »Naprej« je priobčil uvodnik, v katerem govori o stališču, ki ga zavzema socialna demokracija do demokratske stranke. Med drugim pravi: »Vprašali bi limonadarskega člankarja, ki je objavil včeraj v »Slov. Narodu«, ki je pogrebna zastava slovenskega liberalizma, staro liberalno lajno, iz katere izveneva ves strah starih županov in njegovih rodoljubnih reakcijonarnih strankin in razrednih prijateljev, kje in kdaj smo mi dali razumeti, da pojdemo v volilni boj ravno ob rami z liberalno stranko. O, bože mili! Še to kazen bi nam radi napravili. Ali ga je v to zavedlo histerično natolcevanje »Slovenca« in »Večerne sove«, ki govorita o socialistih, združenih z demokratsko buržoazijo še potem, ko smo pretrgali vsa pogajanja glede sestave nove deželne vlade in ko se pripravljamo na izstop še iz centralne? Ne, jara demokratska gospoda, taki politični otroci nismo, da bi pomagali kadavrom k življenju. Prej bi se združili z vragom, kakor z vami. Kje ste vendar pobrali trditve, da mislimo skupno z vami v volilni boj? Čemu, zakaj? Da vas rešimo smrti, ko ste že pod mrzlo zemljo? Kako si morete kaj takega domisljati? Smešno. Vas ne bo reševal slovenski socialistični proletarijat, on vam bo kvečjemu velikodušno prisodil zadnjo brco. Vsi proti nam! Proti vsem. Snuje se zopet klerikalno-liberalna nazadnjaška koalicijska branitelj stare Avstrije, vojnih posojil, reakcije, oderuštva in hišnih posestnikov.« — In s stranko, ki jo smatra socialna demokracija za višek reakcionarstva in »kadaveričnega« liberalizma, so se zastopniki revolucionarnega delavstva zvezali in združili tako v Belemgradu kakor v Ljubljani. Sicer pa je bila J. D. S. v očeh socialistov do zadnjega še silno napredna in moderna. Slovenski sodrugi se še natančno spominjajo, da je minister in proletarec Kristan na svojem zadnjem shodu v Unionu izrekel besede: »Na eni strani se zbira reakcija in srednji vek, na drugi strani vse, kar je naprednega, modernega in demokratskega. Združili smo se s skupinami, ki so nam najbolj sorodne.« Kristan je imel popolnoma prav: skupine, o katerih pišete, so vam res zelo sorodne. Opozarjamo, da bo »Slovenski Narod« označil jutri socialne demokrate za grobokope države.

+ Dr. Puc o vladnem reševanju valutnega vprašanja. Demokratski poslanec dr. Puc je objavil v »Slov. Narodu« članek, v katerem se izjavlja proti načrtu valutne komisije. Soglašja s tozadevnim članom dr. Tavčarja in se zavzema za zamenjavo krone al pari z novim državnim novcem, za katerega bo prevzela država jamstvo, za kateri bi se smel zamenjati tudi sedanji bančni dinar; s tem bi se cirkulacija zvečala, ki bi se morala zmanjšati z oddajo premoženja in potom zadolžnic, ki bi se amortizirale. Pozneje enkrat bi se državni dinar zamenjal z dinarjem emisijske banke. Odločno je proti temu, da si vlada prisvaja pravico, konfiscirati narodno premoženje brez dovoljenja naroda, oziroma njegovih zastopnikov, kar bi se zgodilo po vladnem načrtu.

+ Z visokega vidika. Za najidealnejšega političnega voditelja se očitno smatra predsednik nove stranke narodnih socialcev Ivan Deržič, kateremu je njegov prijatelj dr. Kukovec na shodu v Slovenjem Gradcu očital častihlepnost. Z visokega vidika doli in z veliko samozavestjo gleda na vse starejše politične stranke v Sloveniji, ki so preživele najhujše čase in boje z zadnji preteklosti. Vse so mu za nič in

po njegovi — sicer ne merodajni — sodbi nobena nima več pravice do obstoja. Vse-slovenska Ljudska Stranka je zanj konglomerat od največjega kapitalista do kočarja in delavca — brez vesti, ki je danes na katoliški, jutri na jugoslovanski, v par letih mogoče na jugoslovanski-pravoslavni podlagi. G. Držiču priporočamo samo, da se glede V. L. S. vzdrži takih — pavšalnih trditve in o njej ne sodi, dokler ni proučil krščanskih socialnih principov in si pridobil toliko znanja in spoznanja, da more biti najboljši katoličan tudi najboljši Jugoslov. Prosimo ga pa, da težkih bojev sedanjih voditeljev V. L. S. za jugoslovansko državo v najnevarnejših časih ne označuje z natolcevanjem: obračati plašč po vetru.

+ »Samostojni« v pravi laži. Iz nemške okolice nam poročajo: V neposredni bližini Novega mesta se čuti »samostojni« v nar farah precej zmagovite. Zadnje dni so se vrgli z vso silo na šestpetersko občino. S. t. m. so priredili v št. Petru smod. Sadevi se že kažejo. A kaj? Laž, zmerjanje, nadlegovanje naših pristavev, da celo dekanski napadi nanje. Evo dokaz! 14. t. m. zvečer pride k našemu pristahu Francetu Rifliju z Golušnika par od »samostojnih« nahujskav in vinjenih fantov. Moža bučejo prisiliti, da se vpiše med samostojne in sokole. Ko se Rifliji izjavi odločilno, se prične pod oknom preklinjanje. Gospodar prijazno opozori razgrajčaja, naj nikar ne kolne, že radi otrok ne. Pri tej priti ga udari agitator skozi okno s polemom po obrazu in v hipu nato mu zada v vrat 4 cm široko in 2 cm globoko rano. Napadenec je moral s puško preonati nadležneža. Z zadevo se bo pečalo sodišče. Ne obsojamo toliko napadalec, v prvi vrsti tiste, ki so ga nahujskali. On je žrtev »samostojnih«. Le tako naprej, saj so liberalci čisto nastopali tudi na tak način. Grmskemu zastopniku Vedernjaku pa svetujemo tole: Predno pošljete svoje pristave v Ljubljano na govorniški tečaj, priredite zanje v Novme mestu izobraževalni tečaj, kjer jih naučite dostojnosti in strpnosti!

+ Krvav spopad med Italijani in Slovenci v Ilirski Bistrici. »Nar. Politika« poročajo iz Pariza, da se je 7. t. m. vršila v Ilirski Bistrici zabava, na katero so prišli italijanski vojniki izzivati. Prišlo je do spopada, v katerem je bilo 8 Italijanov mrtvih in 24 ranjenih.

+ Vest iz Istre. »Nar. Politika« priobčuje dopis iz Pariza z dne 10. t. m., ki govori o nasilnem poitalijančenju na šolskem področju — domalega vse hrvatske šole so zaprte. Kjer je ostala kaka hrvatska šola, je kljub neznačajnosti mnogih Hrvatov, ki obračajo plašč po vetru, polna. Tako je v pazinski hrvatski ljudski šoli 450 otrok, na italijanski pa samo 180. Narodne učitelje in duhovnike kruto preganjajo. Nedavno so se vrnili interniranci iz Sardinije; vsem se pozna prestalo trpljenje, prof. Frankola se je postaral za petnajst let.

„Mladost“.

S čim da bi vas nagnila »Mladost«, da jo naročite in razširite? S popolnostjo? V ničemer ni mladost popolna. Vendar letos po letih uničevanja in prelivanja bratske krvi se izpopolnjuje, boljšim časom gre nasproti; pomnožili so se ji dopisniki, pomnožili se morajo naročniki; zato naj bo priporočena!

Mislím, da diha iz nje nekaj resnične mladosti. Hrepenenje, vzeto iz src tistih mladeničev, ki jim ne vem pristaviti pridevka. To so tisti, ki doraščajo v moči hrastovega drevja in v omami lipovega cvetja, ki njih pogleda ne ugeneš, dasi te vprašuje. Okoli njih pa se zbirajo vsi drugi, ki si sami ne morejo pomagati, kakor okoli svojih rešiteljev ali pokončevalcev.

Kaj naj pove tem pogledom »Mladost«? Kako naj jih ugame? Tajnega je v njih brez mej in števil. V vsakem pogledu drugačno vprašanje. — Vsak mladenič ima svojo mladost, ki je ni še nihče živel. Da ostane lepa, neoskrunjena in neokrnjena jo mora živeti, kakor je ni še nihče živel.

Kako naj gre »Mladost« k vsakemu posebej? Spi z njim ponoči, ga poljublja v sajnah, ga zbudi, se z njim umiva, z njim zavriska, z njim vred moli, z njim zakolne, z njim vred ljubi, z njim vred sanja, z njim gre k poroki pred oltar, z njim vred gleda druge, ko gredo, z njim misli, čemu je tega treba, z njim vred osreči domovino, z njim vred od palne greh in pri tem ostane mlada z vsem hrepenenjem, s celim umevanjem, dokler ne objame mladenič večni ideal, ki ga uteši.

Naročite in razširjajte »Mladost«! — Čemu moram pri tem spominjati zanaprejšnjo naročnino, gmotno žrtev? Raje bi dejal: Dajte ji dušnega denarja! Dihajte vanjo dušo hrpenenja in spoznanja! Dušo srca in dušo misli! Duši pesmi in njene utehel!

Vendar moram reči: Naročite in razširite jo vi vsi, ki bi radi, da je ne bi izgubili! Nihče ni tako blizu greha kakor mladost. Nihče tako blizu Boga kakor mladost.

Kaj je solnce v duši, ve tisti, ki ga je izgubil! Kaj hvaležnost, naj ve tisti, ki ga je spet dobil.

Naročite »Mladost« in razširite jo, ko greste v leta moškega dela. »Ko mene več ne bo, bo sin gospodaril. Moje zaslove nadaljeval in spolnil... Zato očetu ni vseeno, kakšen mu bo sin. Tudi materi ne. Tudi dekletu ne, kakšen ji bo ženin.

Naročite »Mladost« in razširite jo vi, ki želite blagoslovljeno jugoslovansko državo. Ali bi radi vedeli, kakšna bo? Pogledite v oči naraščaj! Iz teh oči gleda srce. Lahko vzamete iz teh oči srce v svoje roke, na svojo dlan. Gorko je in čisto, ali s čudno lastnostjo. Kakor hitro ste ga vzeli v roke, je vzelo podoba po vaših roki, ko ste ga pogledali, je izgledalo popolnoma po načinu vašega očesa.

Gorje ti, Jugoslavija, če so prepustili tvoje mladine vetrovom in morju, ker tvoja usoda bo ves izraz viharjev in razdejavanja. Gorje ti, če je bilo izročeno srce tvoje pomladi izpuščenim kaznjencem in še ne zasadenim zločincem, ker tudi tvoja prihodnost bo zločin in kazen. Zato vi vsi, ki ste videli nebo, obvarujte oltar, ki na njem poljublja Bog človeško dušo.

Nekaj kron in morda zraste iz tebe in tvojega znanca Krek. Na tistem mestu namreč, ki na njem živi tvoj mladenič, noben drug človek ne more doseči tiste veličine, zato je treba ravno tistega razviti, tistega rešiti.

Naročite »Mladost« in razširite jo vi, ki hočete, da se nadaljuje pri nas delo Krekova, orlovski zamisel, kakor je zanj živel in v njem umrl Lovro Pogačnik, vzor Orla-mladeniča-moža.

Naročite »Mladost« in razširite jo vi, ki hočete da se boste pomlajali ob spisih pisateljev iz kmetskega, delavskega in obrtnega stanu, pisateljev z izobrazbo, ki je dostopna neizbranim, na telesno delo obsojenim. Ne delajo si nečasti poleg onih iz univerze ali z doktorati ali iz bogoslovja.

Navžite se nove sveže mladosti vi mladi; iz njenega vira se napijete vi stari. Biti mlad ni zaslug, ali ostati takšen v starosti, to je največja umetnost.

»Mladost« vas bo te umetnosti učila. Delo kulturnih dobrotnikov naših ni usahnilo. Od gora in polja odmeva mladost naše domovine. Sklonite se k nji!

Za uredništvo »Mladosti« ob sklepu l. 1919:

Jože Siabec, urednik.

Dnevne novice.

— 80 letnica msgr. Toma Zupana.

Danes praznuje na Okroglem msgr. Tomo Zupan svojo 80 letnico, čil in zdrav na duhu in telesu. Z dolgo dobo njegovega življenja so spojene številne zasluže za naš narod. Vnet za svoje ideale, si je po izborni dovršenih gimnazijskih študijah izbral kot svoj poklic duhovniški stan, ker je vedel, da bo ravno v tem stanu mogel najuspešneje delovati v prosep ljubljene mu naroda. Bil je gimnazijski katehet in profesor celih 41 let in nešteti njegovi učenci se ga še danes spominjajo s hvaležnostjo. Svojedobno ga je namestil škof Vidmar za prefekta v Alojzijevisču, čegar vodstvo mu je pozneje poveril njegov rojak rodoljubni knezoškof Ivan Zlatoust Pogačar, ki ga je poslal tudi kot zastopnika cerkve v deželni šolski svet. Bil je tudi gotovo dobo ljubljanski občinski svetnik. Bil je prvi predsednik C. M. družbe, dokler ga niso izpodrinili s tega mesta zaslužnega moža radikalni mladini. Letos obhaja msgr. Tomo Zupan tudi 60 letnico pisateljevanja; važni so njegovi spisi o Prešernu. Kot jubilarja zlatomašnika ga je izvolila l. 1913 ljubljanska občina za častnega meščana. Ob njegovi 80 letnici se pridružujemo čestitkam in kličemo: Slava! še na mnoga leta!

— Umrli je v petek, dne 19. t. m. v Dolu pri Ljubljani č. g. Andrej Šimenc, župnik v pokouju. Rajni je bil rojen l. 1849. v Cerkljah na Gorenjskem. Služboval je kot kaplan na Bučki in v št. Rupertu, kot župnik pa v št. Jurju pri Grosupljem, v št. Lorencu na Dolenjskem in v Ratečah pri Škofji Loki, odkoder je šel v pokoj in zadnjih 11 let preživel v Dolu pri Ljubljani. Ivan je bil v duhovskih krogih kot marljiv dopisnik v Duh. Pastirja, ki je pri našal v prejšnjih letih precej njegovih pridig. Naj počiva v miru!

— Umrli je dne 18. t. m. za legarjem gosp. Jakob Mejak, bivši vojni kurat in kaplan v Jelšanah, sedaj begunec v Mokronogu. Dne 7. novembra je še pokopal svojega najmlajšega brata Josipa. Priporočamo ga v molitev!

— Umrli je dne 19. t. m. P. Vilibald Rutar, kapucin vškofji Loki, po dolgi in mučni bolezni. Pogreb je danes popoldne.

— Doktorjem prava je bil promoviran na vseučilišču v inomostu 18. t. m. g. Kozma Ahačič, sin trškega župana Fr. Ahačiča v Trzinu. Mlademu doktorju naše iskrene čestitke!

— Promovirala sta 18. t. m. na vseučilišču v Zagrebu gg. Stanko Schifferer in Albin Stelč doktorjem prava.

— Ustanovitev okrajne organizacije Narodnega sveta za neodrečeno jugoslo-

vansko ozemlje za Ljubljano in okolico. Danes se ustanovi okrajni odbor Narodnega sveta za neodrešeno domovino za Ljubljano in okolico. Upati je torej, da dobimo v kratkem Narodni svet, kajti če bi rekli, da je ta institucija potrebna — bi ne povedali skoro nič. Begunsko vprašanje, ki je danes med najbolj perečimi, se ne da rešiti samo vsled tega, ker bazira se na stari vojni podlagi — in se na dosedanja način tudi ne bo dalo rešiti. Tu je treba inštanca, ki pozna begunce in njih razmere, če hočemo, da se to vprašanje sploh reši enkrat racionalno. In v to je poklican samo Narodni svet za neodrešeno domovino, ki bo obstojal iz ljudi, ki res poznajo to vprašanje. Moral bo ločiti, kdo naj gre domov in kdo naj ostane tukaj, moral bo skušati, da pojem begunca sčasoma sploh izgine in da postanejo begunci enakovredni državljani. Do tistih časov bo moral biti zagovornik beguncev pred raznimi oblastmi. In še nekaj — kar je še bolj važno. Prišli bodo trenotki, ko bo moral nastopiti proti tujini kot zastopnik zatiranega naroda, ki bo prisiljen — molčati! Težke so naloge, ki čakajo Narodni svet, vendar če bo razumel cel narod pomen te institucije, se morajo dati izvršiti tudi te naloge! P. P.

— Tržič. V ponedeljek je predaval v Domu ob veliki udeležbi g. svetnik Potočkar o predmetu: »Cerkev in šola«, ter pokazal na one točke o načrtu novega šolskega zakona, ki so Cerkvi in ljudstvu skrajno sovražne.

— Kta. slov. izobr. društvo v Mekinjah priredi v nedeljo, dne 21. t. m. ob pol 4. uri popoldne narodno igro »Divji lovec«, spisal Fr. S. Finžgar.

— Kat. slov. izobr. društvo v Velikih Laščah priredi na Štefanji dan ob pol 3. uri popoldne igro »Materin blagoslov« ali nova »Šonson«.

— Združitev jugoslovanskega sokolstva. 28. t. m. se vrši v Zagrebu sokolsko zborovanje, na katerem proglase združitev vseh sokolskih organizacij v državi SHS in izvolijo starešino in odbor.

— Poziv. Vse vdove in sirote onih zdravnikov, lekarnarjev in nižjih sanitetnih uslužbencev, katerih roditelji so v zadnji vojni padli ali umrli na kaki nalezljivi bolezni, naj čimprej naznani »Zdravstvenemu odseku za Slovenijo in Istro v Ljubljani« svoje ime in bivališče in pa vzrok smrti moža, oziroma očeta, ako reflektirajo na podpore v smislu pravil objavljenih v »Službenih novinah« z dne 18. novembra 1910, št. 141, stran 2.

— Tovorni promet na progi Arvež—Dunaj ustavljen. Radi pomanjkanja premoga je na progi Arvež—Dunaj tako loko kakor tranzit ustavljen do 28. decembra 1919 ves tovorni promet. Izvzeto je in se prevaža: 1. živila glasom seznama blagovnih potrebščin točka 1 razen vina, piva in spirituoza. 2. Premog, koks, oglje, briketi, les za kurjavo in šota. 3. Blago glasom seznama blagovnih potrebščin točka 5 in 6. 4. Osoplo in Polonia-transporti. Že sprejeto blago se pošlje naprej. Z 28. decembra stopijo v veljavo zopet dosedanja omejitvenja. Dalje do vključno 27. decembra 1919 ustavljeno prevzemanje blaga za vse postaje drž. železnice ravnateljstva Zagreb. Izvzeto je pospešno blago do 250 kg, brzovozno do 500 kg ter živali, meso in jajca v vozovnih nakladah, dalje kot tovorno blago premog in vse na premoškogovo naslovljene pošiljke. Že sprejeto se lahko odide.

— Otvoritev telefonskih central pri poštah uradih Kopališče, Bela in Jezersko. Pri poštah uradih Kopališče, Bela in Jezersko se je otvorila 9. t. m. telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni telefonski promet.

— Kaj delajo trapisti. Po hrvatskih listih posnemamo, da namerava uprava trapistovskega samostana v »Mariji Zvezdi« pri Banjaluki reorganizirati svoje delo in produkcijo. Doslej je tamkaj obstajala sirarna, suknarna in mlin. Sira so pred vojsko v letnem času izdelali do 400 kg na dan in sicer prvovrstnega, pozimi približno polovico manj. Tkalnica je izdelala dnevno do 30 metrov dobrega sukna, v mlinu so pa smeli do 400 vagonov živil na leto. Uprava bo ne samo nadaljevala sedanje obrate, ampak jih bo po možnosti še povečala in izpopolnila.

— Klaverjev koledar za leto 1920 bo v kratkem izšel. Obsega zanimive povesti in članke iz življenja zamorcev v Afriki. Stane po pošti samo 1 K 50 vin. in se naroči pri Klaverjevi družbi v Ljubljani, Pred škofijo 8.

— Fiziko za nižjo stopnjo višjih šol prosi na posodo ali v nakup reven slovenski invalid. Eventualna pošiljatev na uredništvo »Slovenca«.

— Vprašanje kopališč. O tem predmetu priobčuje »Jugoslavenski Lloyd« članek, v katerem pisec opozarja na velik narodno - gospodarski pomen kopališč. Ozira se predvsem na hrvatsko-slovanske toplice v Daruvaru, Krapini, Lipiku, Topuskem, Varaždinu, Samoboru itd., ki izvzemši Lipik svojimi napravami nikakor

ne zadoščajo zahtevam časa. Tu bo treba velikih investicij, katerih naj država danes, ko ima toliko drugih nujnejših potreb, zaenkrat ne jemlje na svoje rame. Namesto da bi se kopališča poddržavila, naj se zaenkrat prepuste agiliti zasebnega kapitala, nad katerim pa naj se uvede državno nadzorstvo. To se pravi: kopališča naj prevzamejo delniške družbe za 50 do 60 let. V tem času naj izvedejo vse potrebne moderne popravne in naprave ter skrbje, da se vsi izdatki tekom te dobe popolnoma amortizirajo; država kupi tretjino delnic in si zagotovi popolno nadzorstvo. Po tej dobi pripadejo kopališča državi brez vsakih bremen.

— Zaplenjeno. K naši notici pod tem naslovom od pretekle nedelje smo izvedeli, da Mariji Drazil ni bila na kolodvoru zaplenjena večja vsota, ampak iz ženske žepne denarnice, torej neskritega, le 48 komadov srebrnega denarja, večina po ena in dve kroni. To pojasnjujemo tem rajši, ker so razni ljudje v svoji fantaziji že naračunali vsote, ki gredo kar na več stotisočev.

— Značilno za sedanjí čas. V petek, 19. t. m., je peljal voznik Franc Petač iz Ljubljane, Wolfova ulica št. 12, v Gameljne voz gnoj. Vrh črnuškega klanca se mu je strlo kolo. Podal se je nato v vas po pomoč, oziroma po drug voz. Ko pa se čez eno uro vrne, je nekdo pokradel z voza še ostala tri kolesa. Kdor izsledí zlikovca, se prosi, da ga naznani na gornji naslov.

— Delniška družba za promet s kovinami in kovinskimi predmeti pod imenom »Metallum« se je ustanovilo v Zagrebu. Temeljna glavica znaša 10 milijonov kron.

Ljubljanske novice.

lj Izlet meščanskega ženskega društva. Danes gremo na izlet na Šmarno goro. Odhod točno ob 9. uri od prehoda Marije Terezije ceste čez tir južne železnice. Izleta se udeležijo tudi člani družabnega kluba. Popoldanski izletniki pridejo samo do savskega mostu v Tacnu in se snidejo s prvimi v gostilni pri mostu. Skupen povratek točno ob 4. uri.

lj Opozorjamo na današnjo predstavo »Krivoprisežnik« ob pol. 8. uri zvečer v Ljudskem domu, katero priredi Šentjakovski Orli v Ljubljani. Vstopnice se dobe v »Sentjakovskem prosvetnem društvu«, Sv. Florijana ulica 15/I, od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne ter zvečer eno uro pred predstavo pri blagajni v Ljudskem domu. Vsi danes zvečer v Ljudski dom! S tem bomo dokazali, da cenimo delo naših orlovskih organizacij. Bog živí!

lj Izredni občni zbor »Družabnega kluba« se vrši v ponedeljek, dne 22. t. m. v srebrni dvorani hotela Union ob 8. uri zvečer. Spored: volitev novega odbora in delovanje v letu 1920.

lj Starešinski sestanek se vrši v torek 23. t. m. ob 8. uri zvečer v srebrni dvorani hotela »Union« (I. nadstr.) — Dr. B.

lj Rekvijem za pokojnega Borštnika. V torek dne 23. t. m. bo tri mesece, odkar je umrl Ignacij Borštnik. V ta namen se bo opravil zanj istega dne ob 9. uri zjutraj rekvijem v frančiškanski cerkvi. Peli bodo člani kraljeve opere. To v vednost vsem pokojnikovim prijateljem in znancem. — Zofija Borštnik-Zvonarjeva.

lj Deželni muzej ostane zaradi pomanjkanja kuriva zaprt, da nastopi milejša vreme. Zopetna otvoritev se bo naznanila po časopisih.

lj Vaja orkestralnega društva Glasbene Matice radi matičnega koncerta v ponedeljek, dne 2. t. m. odpade; prihodnja skupna vaja bo v ponedeljek 29. t. m.

lj Uradništvo! Tretja predstava za uradništvo v dramskem gledališču se vrši v soboto dne 27. t. m. Igrala se bode »Protekcijska«, igra iz življenja višjega uradništva, poln satire in ironije, zelo primerna sedanjemu času. Vstopnice se dobe za polovično ceno do dneva predstave v pisarni »Društva zasebnega uradništva«, Gospodarska cesta št. 12/II, (Marije Terezije). Kdor uradništva želi vstopnice, naj se čimprej zglaši, ker je povpraševanje po njih zelo veliko.

lj Iz mesarske zadruge. Ljubljanski mesarji so sklenili sledečo izjavo, ki jo objavljamo v svrhu informacije: Povišanje cen mesu je dvignilo veliko hrupa in ogorčenja proti grešnim mesarjem. Nihče seveda ne pomisli ali noče pomisliti, da je mesar cene moral povišati, ker so se cene za kožo znižale, cena živini pa raste od dne do dne. Da pa dokažejo mesarji, da imajo najboljšo voljo sodelovati na znižanju cen, so sklenili na sestanku, da cene govejega mesu takoj znižajo na štiriinajst kron oziroma šestnajst kron. S temi cenami ostanejo v besedi do 31. t. m. Zato pa pričakujejo od vlade, da jim gre na roko pri nakupovanju živine in sicer: 1. Meje naj se takoj zapro oziroma zastražijo. 2. Otvorijo naj se sejmí; za sejmí naj ostanejo zaprte samo res

okužene vasi ne pa cele občine. 3. Vsaj za dobo enega leta naj se odpravijo vsi veletrgovci in prekupci z živino. 4. Kože naj bodo zopet proste. Le če se izpolnijo navedeni pogoji morejo mesarji obljubiti, da bodo mogli ostati še nadalje pri zgorajšnjih cenah. Če pa bodo predmetne odredbe imele tudi ta uspeh, da se cene živini znižajo, bodo mesarji takoj tudi znižali cene za meso.

lj Ali so ljubljanski mesarji upravičeno povišali cene mesu? Po nalogu vodje ljubljanske kolodvorske policijske ekspoziture g. nadzornika Ljubiča so organi ekspoziture uradno dognali razmere na kmetih glede na kupčijo z živino. Dognalo se je, da so ljubljanski mesarji zadnje dni pokupili na Dolenjskem deloma vso živino, govedino in prašiče in jo plačali ali zadržali po čisto običajni navadni dosedanji ceni, deloma pa še ceneje z izgovorom, da so cene kožam zelo padle. Kupljeno živino imajo kmetje v hlevih in so jim ljubljanski mesarji naročili, da jo pripeljejo v Ljubljano nekateri šele po božičnih praznikih, drugi pa šele po Novem letu. Ker so mesarji v Ljubljani cene mesu znatno zvišali z izgovorom, da so cene živini poskočile, se je po zaslugi gospoda Ljubiča uradno dognalo, da to ni res, da cene živini na Dolenjskem niso poskočile, marveč, da so celo deloma padle.

lj Centralna menjalnica v Ljubljani javlja vsem svojim cenjenim klijentom, da ostane za nedoločen čas zaprta vsled nerazumljivega in čudnega načina od kr. deželne vlade odredene revizije. Cenjeno klijentelo obvestimo pravočasno o zopetni otvoritvi menjalnice, kakor tudi o sedaj nam še neznanem vzroku te revizije. — Centralna menjalnica v Ljubljani.

lj Iz krogov obrtnih vajencev smo prejeli: Žalost nas navdaja, ko vidimo, da se na vseh straneh ustanavljajo razne šole in izpopolnjujejo, le za obrtni naraščaj se nikdo ne zmeni. Strah nas je sedanje obrtne vajence za našo bodočnost. Povsod se samo govori, kaj se bo storilo za ta in oni stan. Le za nas bodoče obrtnike se nobena oblast ne zmeni, kako bomo živeli brez dobre strokovne izobrazbe. Znano je, da bi mogel le obrtnik, ki je v svoji stroki vsestransko izobražen, konkurirati s tujci, in zato je tudi sveta dolžnost vlade, da poskrbi za svoje bodoče davkoplačevalce, jim nudi sedaj popolno obrtno izobrazbo potom obrtnonadaljevalnih šol. Naj se merodajni faktorji ne izgovarjajo na vse mogoče zapreke, z nekoliko energije se da vse doseči, treba je le človeka na pravem mestu.

lj Gospodinjice, pazite na žepne tatove! Nedavno je bila okradena na magistratu pri čakanju na sladkorne nakaznice neka stara žena, dne 20. decembra je bila zopet okradena gospa K., ko je čakala na sladkorne izkaznice. Tat ali najbrže tatrica, ki je izmaknil pomanduro iz črne svile, v kateri je imela gospa do 300 kron denarja, kar je še imela od mesečne plače. Ob takih prilikah, ko se ljudje zbirajo, je v gneči največ prilike za žepno tatvino, proti žepnim tatovom je pa najboljšo sredstvo samopomoč in pozornost.

lj S sejmí božičnih dreves. Miklavžev semenj je minil in na Kongresnem trgu je zdaj smenj z božičnimi drevesi. Pogled na prostor, je tak, kakor na gozd. S svežim humorjem se odlikuje posebno neki mlad fant. Neki ljubljanski gospod, ki ljubi šalo in smeh je fanta prvi dan vprašal: »Gozd je tu, kje so pa zajci?« — Fant odgovori: »Gospod, precej bodo tu.« Ko pride gospod drugi dan, je zopet fanta vprašal: »Kje so zajci?« Fant mu odgovori: »Dva smo že vstrelili, ali hočete kožo?« — »Pridem jutri ponje.« Tretji dan, ko pride gospod, mu pa zakleče fant: »Ravno prav, da pridete, zajca že imamo!« In pokazal je gospdu — lepo, debelo podgano.

lj Naglo prijeti tat. Dne 19. t. m. se je pripeljala z mariborske vlakom opolnoči v Ljubljano na glavni kolodvor Ivana Nekotič iz Novega Sada. Nekotičeva je postavila kovček na peronu na tla in se je nekoliko odstranila. Ko se je vrnila ni bilo več kovčka. Naznanila je precej tatvino detektivu kolodvorske policijske ekspoziture, kateri so v najkrajši času prišli tat: Nemca Jožefa Merta iz Nesseldorfa. Kovček z blagom vred je bil vreden nad 1000 kron.

lj Mlada tatinska drhal prijeta. V šiški je delovala zadnje čase mlada tatinska drhal, katera je bila lastnini zelo nevarna. Po nalogu vodje kolodvorske policijske ekspoziture g. Ljubiča sta detektiva Florian in Kozmina dognala, da pripadajo tatinski družbi mladi, 19letni fanti Jožef Cvirn, Karel Nemeček in Herman Pestnar. Cvirn je okradel celo lastno mater. Posebno veselje je imel do kokoši, toda tudi smotk in tobaka se ni ogibal; ukradene stvari je prodal v kavarni Egia. Oblastveni organi so aretirali Nemečka in Pestnarja, Cvirn je pa zapustil Ljubljano. Fant je 19 let star, drobnega obzra, vitke postave. Ker je v današnjih časih moderno, da mladi frkovci nič ne delajo, se je tudi navedena triperesna detelja brez dela potikala okoli in — kradla.

lj Kaj vse lahko povzroči neslana šala. O. A. iz Dolenje Vasi in M. A. iz Cerknice sta se v petek zvečer nekje v Ljubljani prav dobro imela. Kakor se to ob takih prilikah včasih zgodi, sta spala skupaj v eni sobi. O. A. je šinila v glavo hudomušna misel. Vzel je tovarišu denarnico in jo skril pod njegovo zglatje. V listnici je bilo 1115 dolarjev, 1 zlat dolar, 26.850 K in en kupon od kolkovanega denarja za 44.430 K. Ponoči se je M. A. zbudil in pogrešil denarnico. Sledil je velikanski škandal; posredoval je policijski stražnik, ki je oba aretirali. Na policijskem ravnateljstvu so pa dznali nedvomno, da je šlo le za slabo šalo in so oba, ki sta prav dobra prijatelja, izpustili.

lj Pri VI. krušni komisiji so našli nekaj denarja. Kdor ga je izgubil, ga dobi pri ravnateljstvu šoli ob Cojzovi cesti.

Prejeto poročilo.

Laški tatovi v Pollakovi tovarni.

Pri usnjarski tovarni Karla Pollaka so zaposleni kot zidarji večinoma Italijani. Delavca Jakob Pivk in Alojzij Zolini sta zasacila 28. oktobra t. l. dva Italijana, ki sta prilezla skozi luknjo pri zgradbi na cesto; imela sta oba polna nahrbtnika. Prizor se jima je zdel sumljiv, zato sta ovadila vso stvar delovodji in ta policiji. Policijske in sodne poizvedbe so dognale, da so zidarji Peter Terracani, Gildo Delucchio, Bernard de Sabo in Avgust Albertini pokradli več kož v vrednosti 6900 do 7000 kron. Lahi so prvotno tajfih, pozneje pa vse priznali. Kar so ukradli, so sproti znesli k črevljarju Karlu Bolhi, ki jim je ukradeno blago odkupoval, vsled česar se bo moral z drugimi sokrivci zagovarjati pred sodiščem.

Pri razpravi, katero je vodil nadsvetnik g. Vedernjak, so vsi obtoženci priznali, kar so storili. Potem ko so porotniki soglasno potrdili vprašanja o krivdi, so prosili obsojenci: Prosimo, da bi nas pustili v teh krajih, kjer nas italijanske oblasti ne morejo zasledovati. Mi smo dezertirji. Sodišče je obsodilo Petra Terracania in Gildo Delucchia na 1 leto, Bernardo de Sabo in Avgustina Albertinija pa na 5 mesecev težke ječe in naznanilo, da se izženo po prestani kazni iz države SHS. Obsojenci so še enkrat prosili, da bi jih ne iztirali iz naše države. Predsednik g. Vedernjak: »Mi ne moremo drugače, ker zapoveduje tako postava. Obrnite se na politično oblast, mi se moramo držati postave.«

Tatovi na planinah.

Mlinar Jožef Rotar z Rečice pri Mošnjah, mlinar Peter Gosar iz Mošcu in Vincenc Veber, sobni slikar iz Gorij so se sešli 3. novembra 1919 v gostilni Triglav na Jesenicah. Rotar in Veber sta zamudila vlak proti Kranjski Gori. Zmenili so se z Gosarjem, da pojdejo čez Stol na Koroško. Gosar je imel namreč kot divji lovec skrito puško na Koroški planini, ker so ga zasledovali orožniki. Na planinah, kjer je skušal Gosar odvesti nekaj konj, so si drugo jutro premislili in so se vrnili na Koroško Belo v Resmanovo gostilno, kjer so se domenili, da bodo ukradli konje in konjsko opremo Mariji Cop v Zirovnici, lajterski voz Ivanu Maticu, kar so tudi izvedli in sklenili, da spravijo konja čez demarkacijsko črto na Koroškem in ga tam prodajo. O načinu izvršitve tatvine se vsak obdolženec drugače zagovarja. Veber sploh zanika tatvino, češ, da je utrujen obležal na cesti in sta ga ona dva dejala na okradeni voz, ko sta prišla mimo. Vsi trije pa pravijo, da so se peljali do Kranjske Gore, kjer so pustili voziček v jarku, konja pa prodali na Koroškem za 6000 K. Ko so Rotarja aretirali, sta o tem izvedela tudi Gosar in Veber in se nekaj časa pred orožniki skrivala; slednjič pa sta šla iz strahu pred kaznijo po konja in ga pripeljala proti Mojstrani in zbežala, ko sta zagledala orožnika, kar dokazuje, da sta se krivde dobro zavedala. Gosar pripoznava sam, da je skupaj z Andrejem Šestom lovil divje koze na Močanski planini, kjer so ga orožniki izsledili. Pri razpravi so se obtoženci izgovarjali eden na drugega. Marija Copova izpove, da so ji vso škodo povrnili. Porotniki so vsa na nje stavljena vprašanja potrdili, nakar je obsodilo sodišče Gosarja na 14 mesecev, Rotarja na 1 leto in Vebra na 14 mesecev težke ječe.

Najnovejša poročila.

VLADA OGROŽA FINANCE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 20. decembra. Kakor znano, je naša vlada nedavno ponovno pustila uvesti 300 milijonov kronskih bankovcev. Te bankovce je vlada kolekovala in jih izdala v promet. Zaradi tega pada vrednost krone. Finančni minister dr. Voja Velikovič je dal razširiti vest v javnosti, da je bil ta denar naročen zato, da se z njim zame nja izrabljeno. Resni finančni krogi so opozorili dr. Velikoviča, naj kronskih bankovcev ne kolekuje nego, da naj uvede nove

državne novčanice. Povodom kolekovanja sta bile že dve milijardi novih državnih dinarjev v Belgradu, ostali pa so imeli priti za nekoliko dni. Medtem pa so bile državne blagajne popolnoma prazne, tako da vlada ni mogla s čim plačati uradnike. In radi tega se je uvedlo kolekovanje, ki je obtežilo državni proračun za pol milijarde. V splošnem je reševanje valutnega problema brez glave. Reševanje tega vprašanja je poverjeno direktoriju treh ministrov, ki imajo en sam regulativ, ki obstoji v tem, da so državne blagajne prazne ali polne papirnatega denarja. To so metode gospodarstva boljševikov, a sedaj se jih polašča tudi Davidovičeva vlada. Samoposebi je računljivo, da stoji država pri takem reševanju valutnega problema pred bankrotom. Dr. Veljkoviću ne preostane drugo kakor, da uskoči v Narodno banko kot guverner.

ANGLESKA ODKLANJA POSOJILLO.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 20. decembra. Angleška vlada je odločila, da naši državi ne izplača občanega posojila zaradi neurejenosti notranjih razmer, ker sedanja vlada vodi državne posle brez parlamenta, ne da bi imela zaslombe v ljudstvu.

ZUNANJI POLOŽAJ DRŽAVE.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 20. decembra. Notranji in zunanji položaj naše države postaja vedno bolj zapleten. Iz mnogih krajev javljajo, da postaja javna varnost vedno slabša. Slučaji kriminalistike se množe. Avtoriteta oblasti je padla na najnižjo stopnjo. Vprašanje carine, prehrane in prometa še povečava nezadovoljnost mas. Zunanji položaj je poslabšan. V jadransko vprašanje se je vmešalo vprašanje Črne gore in Albanije. Sanse kralja Nikite stoje sedaj boljše kot kdaj prej. Vse sodi, ta tako ne more iti naprej, edino demokrati in socialisti ne uvidijo tega, ker jim je moč oblasti zmešala pamet.

VLADA V ŠKRIPCIH.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 20. decembra. Položaj vlade postaja vedno bolj težaven. Zopet so se jeli pojavljati glasovi o koncentracijskem kabinetu. V opozicijskih krogih so uverjeni, da širijo demokrati te vesti z namenom, da prikrijejo svoje prave namene.

PASIČ V OSPREDJU.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 20. dec. Regent prestolonaslednik Aleksander se ne bo tako hitro vrnil s svojega potovanja. Njegovo bivanje v južni Franciji se bo podaljšalo bolj kot se je prvotno pričakovalo. Vsa politika se de facto vrti okoli osebe Nikole Pašića, s katerim je regent v Parizu večkrat konferiral. Pašić pa za sedaj ni voljan razrešiti krize, ker sodi, da še ni došel njegov čas. V gotovih političnih krogih se govori, da bo tudi poslanik Vesnić precej vplival na politični položaj.

VRNITEV MARINKOVIČA K DIPLOMACIJI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 20. decembra. Kakor se čuje, želi minister za prosveto Pavel Marinković postati poslanik v Parizu. Drugi pravijo, da bi hotel imeti to mesto rezervirano zase minister za zunanje stvari dr. Trumbić.

ITALIJA IŠČE SPORAZUMA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Split, 20. decembra. Iz Zadra poročajo, da sta dr. Macchiodi in dr. Desnica, člana Narodnega veča, pozvana k Bissolattiju v Rim z vednostjo in privoljenjem Nitti-ja. Oba sta pri osrednji vladi v Belemgradu vprašala, ali se naj temu pozivu odzove. Jasnó je, da je ta poziv v zvezi z rešitvijo jadranskega problema. V Rimu žele sondirati teren za eventuelni sporazum, pa se izogibajo še direktnim potom.

WILSONOV VPLIV.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 20. decembra. »Politika poroča iz Pariza: V dobro poučenih krogih so smatrali dan pred prihodom Clemenceauja, da je uspeh Scialoja popolnoma zagotovljen. Medtem pa se je dogodilo nekaj, kar je znano samo malo ljudem. Dne 11. t. m. je Lloyd George sprejel ameriškega poslanika, ki je v svoji listnici prinesel instrukcije svoje vlade. Kako so se vodili razgovori v kabinetu Lloyd Georgea še ni znano, a nedvomno je, da so instrukcije z druge strani oceana izvanredno vplivale. Temu sestanku je sledila seja angleških državnikov, potem ko je bilo določeno držanje angleške vlade. Prihod Clemenceauja v London je padel ravno v ta čas, in akoravno je Clemenceau v prvi vrsti pretresal vprašanje o svojem držanju, je vendar dober del časa prevedel v proučevanju novega položaja v jadranskem problemu. Na koncu je na skupnem posvetovanju zaveznikov izjavil Scialoja, da se njegov načrt, ki ga je predložil glede rešitve jadranskega problema,

ne more sprejeti, da se ne ustvari usodna precedenca za bodoči razvoj odnošajev. Od njega pa se kategorično zahteva, da se vprašanje D'Annunziade ima razčistiti v najkrajšem roku, da se bo moglo resno govoriti o Reki in ostalih jadranskih vprašanjih.

Cerkveni vestnik.

c Nevarnost razvedenih pogledov. Propoved danes popoldne ob 5. uri v jezuitski kapeli, Zrinjskega c. 9.

Dijaški vestnik.

d »Hrvatska« na Dunaju. Na glavni skupščini je bil izvoljen sledeči odbor: Franc Zaren, predsednik; Avelin Cepulić, podpredsednik; Ivan Merz, tajnik; Fran Šink, blagajnik; Ferdo Fuchs, knjižničar; Aleš Stanovnik, gospodar. Članov je dosedaj 35. Naslov je: Jugoslov. kat. akad. društvo »Hrvatska«. Dunaj VIII., Skodagasse 21, Tür 12.

d »Krek« v Pragi. Jugoslov. kat. akad. društvo »Krek« v Pragi je izvolilo na glavni skupščini 24. oktobra 1919 sledeči odbor: Hrenčević med., predsednik; Pegan agron., podpredsednik; Bajec phil., tajnik; Gorše tehn., blagajnik; Divišek tehn., knjižničar; Dubić agr., gospodar; Oblak med., odborniški namestnik; Pirc med. in Flegar med., revizorja.

d »Zora«. Vsled tiskarske stavke dosedaj »Zora« še ni mogla iziti. Sedaj pa so vse ovire odstranjene in poskrbljeno je, da izide prva številka najbrže še letos. Naše dijaštvo, desorientirano vsled velike borbe narodov, se je na letošnjih počitniških sestankih nanovo orientiralo in sedaj stopa na duši in telesu okrepjeno z vedrim licem zopet na delo. Letošnja »Zora« obeta biti zelo dobra. Raditega prosimo vse naše dijaštvo in prijatelje, da si jo naroče. Cena je 20 K letno, za dijake pa samo 10 K. Uprava »Zore«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

d »Luč«. Našega organizatornega glasila »Luč« je izšlo sedaj že 5 števk. Sledeči broj izide v dvobroju, ki mu bo priklopljena tudi božična priloga z izbranim in aktualnim gradivom. Ker se bo ta številka tiskala samo v toliko izvodih, kolikor bo do takrat naročnikov, opozarjamo vse, da se požurijo z naročbo, ker bi se jim sicer lahko prigodilo, da ostanejo letos brez nekaterih brojev »Luči«. List stane 12 K, za dijake pa samo 8 K, izhaja vsakega 5. in 20. v mesecu in se naroča pri upravi »Luči«, Zagreb, Kaptol 27.

d Poverjeniki za »Zoro« in »Luč« naj določi vsaka naša organizacija. Poverjenike opozarjamo, naj ves ta in prihodnji mesec posveče izključno agitaciji za omenjena naša dva lista. Vsa naša dijaška mora biti naročena na »Zoro« in »Luč«. To je ena izmed dolžnosti, ki jih zahtevamo od svojih drugov. Ravnotako prosimo brate Hrvate in Srbe, da si v obilnem številu naročajo »Zoro« in »Luč«, ki sta oba skupaj šele en sam list. Cena je pač izredno nizka pri današnji valutni dviha lista za samo 18 K! — Torej — na delo! Dakle — na posao!

Orlovski vestnik.

Vaditeljski tečaj za načelnike se vrši nepreklicno v času od 27.—30. decembra 1919. Tečaj se prične v soboto 27. t. m. ob 9. uri popoldne v Ljudskem domu (II. nadstropje). Na tečaju se bo podrobno obdelal telovadni spored za Maribor, posebno še tekmovalne vaje. V večernih urah se bodo vršili vzorni fantovski večeri, vzorne seje odbora in vaditeljskega zbora. Stroški prehrane in prenočišča bodo znašali povprečno 20 K dnevno. Oziralo se bo le na pravočasne prijave, t. j. zadnji čas do 24. t. m. Telovadno obleko naj prinesejo člani seboj. Tečaj je namenjen le za izvežbane načelnike oz. telovadce, udeležba za odsekovce in okrožne načelnike obvezna.

Občni zbor Orlovske zveze bo v nedeljo 28. decembra ob pol 10. uri popoldne v Ljudskem domu (velika dvorana). Dnevni red: 1. Poročila odbora ter odsekov v predsedstvu. 2. Zvezna članarina. 3. »Mladost«. 4. Prireditve v letu 1920. 5. Raznoterosti. Važno so ta vprašanja, zato je dolžnost odsekov, da se ga vsaj po enem zastopniku udeležijo, pooblaste lahko načelnika.

Orlovskega zborovanja, ki se vrši v ponedeljek 29. decembra 1919 ob pol 11. uri popoldne v Ljudskem domu (velika dvorana) se udeležijo vsi naši kulturni delavci, v prvi vrsti duhovščina in drugo razumnštvo ter bratje, katerim bo služba dopuščala. Na tem zborovanju damo priliko delavcem po naših organizacijah, da podajo svoje nasvete.

Diskusijski večer Orlovske zveze se vrši jutri v ponedeljek, 22. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni (II. nadstropje). Razgovor: Orlovska organizacija in druge naše organizacije. Pridite!

Seja finančnega odseka pripravljalnega odbora za mariborski tabor se bo

vršila v ponedeljek 22. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Jug. tisk., III. nadstr. Točna udeležba!

Seja osrednjega pripravljalnega odbora za mariborski tabor se bo vršila v torek 23. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Jug. tisk., I. nadstr. Udeležba vseh odbornikov obvezna.

Poverjeniki »Mladosti« naj gredo z neumorno delavnostjo na svoj posel. Povsod, kjer je orlovski odsek, naj se določi brata za to, ki bo nabiral novih naročnikov. Napravi naj si posebno polo in ž njo naj gre najprej od brata do brata v odseku, ki naj si vsak naroči »Mladost«. Kakšen naj bi bil Orel, ki bi niti svojega glasila ne imel? Zato naj nabira najprvo naročnike z geslom: Kdor je Orel, ta je tudi naročnik »Mladosti«. Potem pa gre naprej in potrka povsod, kjer ve da ne bo našel zakrknjenih src in sovražstva v njih. Prosi naj jih, da list naroče in tako pripomorejo k razširjanju orlovske misli. Brate Orle opozarjamo, da naj pa tudi vsi skupno store svojo dolžnost pri nabiranju novih naročnikov »Mladosti« in da porabijo ves čas do 15. januarja 1920 za vneto razširjanje našega orlovskega glasila. Kar se tiče preuredbe »Mladosti« bodite uverjeni, da je uredništvo storilo vse, da bo list zanimiv in bogat na vsebini, ustrašilo se tudi ni stroškov za novo opremo, v kakršni bo izšla »Mladost« v novem letniku. Tisti, ki lista ne bi naročili, jim bi bilo pozneje žal za to. Tiskala pa se bo »Mladost« samo v tolikih izvodih, kolikor bo do 15. januarja 1920 priglasenih naročnikov. Torej vsi na delo za razširjenje »Mladosti«! — Uredništvo in upravnništvo.

Gospodarske novice.

g Denarna valuta v Ljubljani dne 20. decembra t. l.: 1 dinar 3 K 75 vin., 1 franc. frank 9 K 10 vin., 1 švic. frank 19 K, 1 napoleonor 345 K, 1 funt sterlingov 340 K, 1 marka 2 K 40 vin., 1 rubelj 1 K 65 vin., 1 češka krona 1 K 80 vin., 1 avstr. krona 53 vin., 1 lira 5 K 30 vin., 1 rumfli 2 K 75 vin., 1 dolar 87 K.

g Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo (Ljubljana, Sodna ulica 1.) opozarja na naslednje predmete, ki pridejo v bodočih dneh na prodaj: Pekarski stroj za mešanje testa za večje obrate in velike zavode. Več strojev za izdelovanje soda-vice, večje število svedrov za vrtnanje kamena v različnih velikostih, v doglednem času hode na razpolago večje število železnih postelj in železnih omaric. Svedri se nahajajo v Litiji, ostali predmeti v ljubljanskih skladiščih. Vstopnice za ogledanje se dobijo pri Gospodarski komisiji. Javna naprave in zavodi, kakor tudi zasebni interesenti, ki bi predmete dejansko uporabljali, se opozarjajo na to. Prošnje je vlagati pri Gospodarski komisiji. Za posteljnake naj se vložijo za sedaj pisemne prošnje. Oddaja se reflektantom pozneje razglaš.

Prosveta.

pr Operne predstave med stavko. Hoffmannove pripovedke so delo, čigar glasba je na oni stopnji, ki jo sicer označujemo s tem, da ji prisodimo muzikalnost in obenem rečemo, da je to nje glavna vrлина. Da se igrajo na vseh mogočih odrih, si človek morda najbolje razloži s stališčem, ki ga vobče imajo gledališka vodstva do predstav, ko imajo pred očmi prostornost gledališča, ki bi jo radi videli polno z igranim delom zadovoljnega občinstva. Kakor se nikakor ne maramo strinjati s tem, da bi za gledališče takega namena in pomena, kot je slovensko gledališče v Ljubljani, bilo umestno, zastopati to stališče z »Bettelstudenti« in temu podobnimi deli, tako je oprostljivo, da se igrajo te pripovedke, ki tako visoko ne sežejo, da bi komodnemu obiskovalcu gledališča postale mučne in ne tako nizke, da bi se mogli spodtikati nad njimi. Glede razdelitve vlog bi g. Stepnjowskemu želeli kaj boljšega kakor to, česar se je pri vpriporitvi tega dela mogel veseliti, zlasti ker je pri vsaki izmed njih njegov trud večji nego uspeh, ki ga doseže. Nova sopranistka v osebi gđe. Zika je s svojim nastopom v tem-le delu, ki po svojem značaju visi med opero in opereto, je svoje sposobnosti pokazala v precej dobri luči, tako glede izdatnosti glasu, kakor tudi glede popevanja.

Nanovo vpriporjeni Rigoletto je bil dober posebno glede režije, a tudi v igri, v kateri je g. Levar bil vendar najboljši vkljub temu, da je njegov Rigoletto bil morda res v predstavitvi predurogen. Tudi sicer jako izborno igranje gosp. Drvota je tu popolnoma zadostovalo. V pevskem oziru je prednjačil g. Drvota. Ni sicer pel, kakor smo že kdaj čuli italijanske pevce, ali veseli moramo biti tega, da smo enkrat že mogli biti z njim zadovoljni. G. Levar je bil menda z igro preobložen, da je bil glede intonacije tako nestalen. Gilda je imela nesrečo, da je morala peti vlogo, ki ni zanjo. Kdo naj razume, da v našem gledališču ni nobene koloraturke,

ko je sopranistk vendar nastavljenih precejšnje število. Kakšni so motivi, ki odločujejo, da se kak pevec sprejme ali ne, mi ni znano, da pa tega ne narekuje potreba, je razvidno že iz tega samega nedostatka. Če bi g. Rukavina dirigiral vsako delo tako kakor to, bi z njegovim dirigiranjem bili zelo zadovoljni.

O baletu, kakor je nastopil v »Coppelij« in »Kraljic lutk«, bi ne mogli ravno reči, da kaže kak poseben napredek v primeri z lanskim baletnim večerom, na katerem sem našel več v iznajdbi in sestavi glasbi odgovarjajočih kretenj. »Kraljica lutk« je muzikalno precej ordinerne vrste. Prav navadni valčki se vrtijo za istotakimi koračnicami v kar moč obilni meri, tako da je v primeri s »Kraljico lutk« vsega vpoštevanja vredna glasba, kar sama na tobi seveda ni, kljub nekaterim glasbenim domislekom, ki jih hrani v sebi.

To razdobje med stavko se torej ne očitno uprizaritvi kakega dela posebnosti muzikalne vrednosti. K uprizaritvam teh šibkejših del so se pridružili še mnoge operetne predstave, da se je narodno gledališče polagoma tako spremenilo, da je postalo komaj dobro ljudsko gledališče, kaj šele kraljevo. Ko bivšega »Narodnega gledališča« ni več, polagam slovenskem gledališkemu konzorciju na srce, da naj do popolnega prevzeta že po državljenih gledališč gleda na to, da postane operno gledališče po repertoarju v resnici nekoliko bolj kraljevsko.

Marij Kogoj.

pr Rampa. Ta gledališki list je začel izhajati v Zagrebu s priložo »Scena«, ki prinaša drame naših najboljših jugoslovanskih pisateljev. Prvi zvezek »Scene« je prinesel Krklecovo rapsodijo v treh delih »U grobnici«. »Rampa« je bila zelo potrebna, ker nimamo danes v Jugoslaviji nobenega gledališkega lista. Urednik lista je g. Strozzi, znan kot gledališki igralec in kot književnik. Revija prinaša par slik scenerije »Othela« na zagrebškem gledališču in mnogo lepih člankov; v listu je tudi referat o ljubljanski drami. List bo poročal o gledališkem gibanju po vsi Jugoslaviji in izven nje.

Narodno gledališče.

Opera:

Dne 21. decembra, nedelja: »Rusalka«. Abon. izven.

Dne 22. dec., ponedeljek: »Rigoletto«. Abon. B-2.

Dne 23. dec., torek: »Rusalka«. Abonement D.

Dne 24. dec., sredo: zaprto.

Dne 25. dec., četrtek: »Prodana nevesta«. Izven abon.

Dne 26. dec., petek: »Lepa Helena«. Izven abon.

Dne 27. dec., sobota: »Rusalka«. Abonement C.

Dne 28. dec., nedelja: »Coppelia, Kraljica Lutk«. Izven abon.

Drama.

Dne 21. decembra, nedelja: popoldne »Koreček«, »Zenitev«; zvečer: »Na Pologu«, delavska. Izven abon.

Dne 22. dec., ponedeljek: »Pepelka«. Abon. A.

Dne 23. dec., torek: »Na Pologu«. Abon. C.

Dne 24. dec., sredo: zaprto.

Dne 25. dec., četrtek, popoldan: »Snežulčica«, izven abon.; zvečer: »Favna«. Izven abon.

Dne 26. dec., petek, popoldan: »Pepelka«, izven abon.; zvečer: »Protekcija«. Izven abon.

Dne 27. dec., sobota: »Protekcija«. Uradniška predstava. Izven abon.

Dne 28. dec., nedelja, popoldan: »Pepelka«, izven abon.; zvečer: »Hlapci«. Izven abon.

Dobrodelna efektivna loterija

društva »Dobrodelnost« v Ljubljani

o koristi sirot, slepcev, invalidov in hvalcev. 1312 dobivkov o skupni vrednosti 80.000 K.

Glavni dobiček o vrednosti

20.000 kron.

Srečka 2 kroni.

Srečka 2 kroni.

Srečke se naročajo v loterijski pisarni v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10.

žrebanje bo 3. febr. 1920 ob 6. uri zvečer.

Aprovizacija.

a Akcija za pocenjenje živil javnim nameščencem. Člani »Samopomoči« v Ljubljani naj se zglasijo v torek, dne 23. t. m. pri svojih krušnih komisijah z zadružnimi nakaznimi knjižnicami ter s krušnimi legitimacijami. Člani, ki imajo poleg plače še kakšno zasebno premoženje (kakor posestniki, obrtniki, vodje in ravnatelji pod-

jetij in podobni), morajo izpolniti vprašalno polo, ki jo dobe v pisarni »Samopomoči«.

a Samopomoč deli od ponedeljka dalje v svoji prodajalni na Vodnikovem trgu tudi krompir in dvovrstno moko. — Krompir, 20 kg na osebo po 1.20 K dobe oni člani, ki pri zadnji razdelitvi krompirja niso prišli na vrsto. — Moke, št. 0 na osebo 5 kg po 5.50 K in št. 2 na osebo 2 kg po 3 K dobe v s člani. — Spored razdelitve: Krompir po številkah, ki so objavljene v izloži zadruženje prodajalne — moko po 400 števil na dan, po čenši s štev. 1.

Zgubila se je v soboto dop. na trgu ženska ročna torbica z srednjo vsoto denarja in več ključ. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi gospe Blaž, trafikantini, Dunajska cesta 12.

Zgubljeno. Včeraj jutraj je na trgu zgubila goriska begunka potni list, v katerem je bilo nad 200 lir in 900 kron. Pošten najditelj je naprošen, da odda denar pri policiji.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Fellerjev pravi Elza-fluid 6 dvojnati ali 2 veliki špecijski steklenici 24 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 5 K.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red 6 škatlic 12 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje! Eugen V. Feller, Stubiška donja, Elza trg št. 134, Hrvatska.

Kupim takoj v Ljubljani oziroma okolici, eventualno v malem mestu Gorenjske manjšo

Hišo ali vilo

z vrtom. Pismone ponudbe z navedbo cene pod **Lastni dom št. 6272** na uprav. tega lista.

Knjigovodja ali knjigovodkinja, spreten samostojen in vesten delavec se išče za veletrgovino z vinom v večjem mestu Slovenije. Ponudbe na Upravništvu Slovenca, pod 6216.

Spalne in jedilne sobe kuhinjske opreme, postelje, spodnje in vrhne modroce umivalnice, vsakovrstne omare, mize in stole iz trdega in mehkega lesa, priporočata Brata SEVER, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana Kolizej. Vabimo na ogled.

Hrvatska eskomptna banka, Zagreb. Izvanredna glavna skupština Hrvatske eskomptne banke, koja je održana dne 17. srpnja 1919 zaključila je povišenje dioničke glavice od 20,000.000 K na 50 milijonov kron, te je tem prigodom izdano novih dionica za nom. 10,000.000 K, dočim je izdanje daljnjih nom. 20,000.000 K prepušteno odluci ravnateljstva.

Na temelju ove ovlasti zaključilo je ravnateljstvo Hrvatske eskomptne banke na sjednici održavanoj dne 15. o. mj. izdati daljnjih nom. 10,000.000 K dionica emisije 1920. Dosadanjim dioničarima pristoji pravo na temelju posjeda od evakih 3 kom. starih dionica pravo na jednu novu dionicu uz tečaj od 1150 K. Rok za prijavu prava opcije počimlje 16. prosinca a svršava 30. prosinca t. g. te se u tom razdoblju imade uplatiti i prva uplata, koja je ustanovljena sa 400 K po dionici, dok se ostatak od 750 K imade uplatiti najkasnije do 20. siječnja 1920. Nove dionice učestvovat će na dobitku počevši od 1. siječnja 1920.

Velika stenska zemljevid Kranjske in Primorske, ki sta vsled dolge stavke knjigovozov pošla in jih šolskim vodstvom in uradom, ki so jih zadnji čas naročili, nismo mogli doposlati, sta sedaj zopet na razpolago. Cena znaša 96 kron za vsak nalepljen zemljevid. Zemljevida se naročata v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Žepni koledarček za leto 1920, lepo opremljen, v mali žepni obliki, vezan, z mnogim prostorom za notice itd. je na razpolago v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Cena mu je 7 kron 20 vinarjev. Dobi se tudi okrajšana izdaja koledarčka lično broširana, primerna, da se vloži v žepni zapisnik. Cena 1 krono 80 vin.

Cirilica. Navodilo za čitanje in pisanje srbsčine v cirilici. Cena 3 K. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani Ta knjizica je potrebna za vsakega, ki ima z javnim življenjem kaj stika. Znanje srbsčine oziroma srbohrvaščine in čitanje cirilice, ki je ključ do bogate srbske književnosti je danes za vsakega nujna potreba.

Za meščanske in nižje razrede srednjih šol predpisana šolska knjiga Schreiner-Fink »Zemljepisne in zgodovinske slike iz kraljevstva S. H. S. Izdaja B. Dodek k čitankam za meščanske šole in nižje razrede srednjih šol« je ravno izšla. Knjiga je zadobila dne 30. avgusta 1919 št. 4062 aprobacijo poverjeništvu za uk in bogočastje.

Dve božični pesmi, eno za sopran-solo in zbor, drugo za alt-solo in zbor z orglami sem zložil in vsled stavke nekoliko pozno izdal. Dobe se v Jugoslovanski bukvarni in stanete 4 K. — Glasovi niso tiskani, je predrago in to malenkost si lahko vsak sam spiše. — Upam, da bodo pesmi našim zborom všeč. — P. Hugolin Sattner.

Mal štedilnik na nogah malo rabljen se proda Stari trg 2.III srednja vrsta od 10-12.

Meseno sobo eventualno s hrano išče državni uradnik. Ponudbe pod »Mestni trg 2.III« na upravo Slovenca.

Prosi se, da se nemudoma zglaš gosp. **Jožef Pleško** v restavraciji »Zlatorog« zaradi pogodbe gnoja.

Prostovoljna javna dražba.

Županstvo občine Šenčur pri Kranju bo prodajalo dne 30. t. m. ob 10. uri dopoldne na prostovoljni javni dražbi staro **šolsko poslopje v Olševku.** — Stavba je v popolnoma dobrem stanju. Obsega veliko šolsko sobo in dve manjši sobi s pritliklinami.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem v Domžalah št. 106 pričel sedlarsko in tapetniško obrt. Vsa v to stroko spadajoča popravila se najceneje in točno dovršujejo.

Martin Mall, sedlar in tapetnik, Domžale.

Kupil bi dve mali žagi (Gatter) Cenjene ponudbe je poslati na **IVANA HAGLIAN, Čazma, Hrvatska.** 6231

Kupijo steklenice preblauerke kisle vode ali druge pol literne steklenice. Ponudbe pod »Friblauser« na upravo »Slovenca«.

Kolesa rabljena, kupuje tvečka J. GOREC, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 14.

Resna ženina ponudba.

Dobro stoječi samski obrtnik srednje starosti želi znanja v svrhu takojšnje ženitve. Prednost imajo lepa dekleta brez premoženja do 24 let. Ponudbe s sliko na upravo lista do 7. januarja pod šifro »Ženina bodočnost«.

Veliki slovenski spisovnik

zbička pisem, listin in vlog za zasebne, trgovce in obrtnike, sestavljen Henrik Podkrajšek, profesor na kr. drž. obrtni šoli v Ljubljani, je ravno izšel. Cena K 24.— Priročna knjiga, katera je nezogibno potrebna za vsakega, ki se ukvarja s poslovanjem v vseh življenjskih dneh. Naroči se lahko v vseh knjigarnah, ali pa pri založniku Ignac pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg, Ljubljana Kongresni trg 2.

Izurjene strojepiske

z večletno prakso se sprejmejo. Ponudbe naj se pošljejo na poštni predal 31, Ljubljana.

Služba šolskega sluga

na osemrazredni ljudski šoli na Vrhniki se odda s 1. februarjem. Prosilci oziroma prosilke dobe pojasnila pri predsedniku. Prošnje je vlagati do 1. januarja 1919.

Krajni šolski svet na Vrhniki, dne 14. decembra 1919.

Skladiščnik

za elektrotehnični obrat, zmožen perfektno slov. in nem. jezika, z lepo pisavo, ki je vesten in točen se sprejme. Prednost imajo oni, ki so strokovnjaki v elektrotehnični stroki. Tudi invalidi (monterji) pridejo v poštev. Ponudbe na »Strojne tovarne in livarne d. d., »Elektro oddelek« Dunajska cesta št. 48.«

Trame, deske, hlode, kupi inozemka trdka. Ponudbe na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankar. nabr. 5.

Drva, drva in zopet drva, i. s. popolnoma suha, žagana in sekana, Vam dostavi takoj na dom Srebotnjak, Kolodvorska 21.

BRILJANTI

se kupijo za izjemno visoke cene. Ponudbe na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana Cankarjevo nabrežje št. 5.

DRVA, mehka in trda dobavi in pripele na dom V. Scagnetti, parna žaga za drž. kolodvorom.

KUPUJEM vse vrste stoječa drevesa

v vsaki množini, tudi cele gozdove kakor tudi posamezna drevesa: hrast, oreh, hrst, javor, češnja, smreko itd. po najvišji ceni. Ponudbe: JOSIP PLANKAR, Ljubljana, Dolenj. c. št. 5

Gramofon

lične oblike, skoraj nove, so proda s 30 ploščami za nizko ceno. Kje. pove upravnštvo lista pod št. 6238.

Kolar

za težke vozove in kočije se išče. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru. Oglašiti se je: Ljubljana, Cesta na Kodeljevo št. 8

Šivalni stroji in stojala

Ponudbe na fax. Patašino, Ljubljana

Bencinmotor

se kupi. Ponudbe na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Pečar

za ramosojno delo v novoustanovljeni tovarni lončenih peči se išče. Stanovanje v hiši. Naslov pove upravnštvo Slovenca pod št. 6139.

Krojač Iglič Franc

Ljubljana Kolodvorska ul. 28.

izdeluje moške, ženske, vojaške in otroške obleke po konkurenčnih cenah. Zaloga raznovrstnega blaga.

Uradniki, učiteljstvo in delavci znižane cene!

Priporoča se izdelovalnica in preoblikovalnica **P. Barborič** klobukov in slamnikov Ljubljana Mestni trg 7.

Jugoslovanski poslovni koledar

izide vsled nastalih težkoč šole zadnje dni t. m. — Radi zvišanih tiskarskih stroškov je založništvo primorano zvišati cene koledarja na 10 K, po pošti 11 K. Naročila, ki so dospela do 16. t. m., bodo izvršena po prvotnih cenah. Jugoslovanski poslovni koledar, ki ustreza nemškimi »Geschäftsvor-merkbücher«, ima obliko trdovezane knjige, 24x18 cm, in je potreben pripomoček za redno poslovanje uradov, pisarn, obrti itd. Da si zagotovijo nakup in točno dopolnitev, naj ga radi omejene naklade p. n. uradi, pisarne in posamezniki takoj naroče po dopisnici. V Ljubljani dostavimo koledar na dom.

Založništvo Jugoslovanskega poslovnega koledarja, Ljubljana, Breg št. 20.

Hiša mlin v Ljubljani ali bližnji okolici, nadalje

ali hiša z vodno močjo v bližini železniške postaje, pripravno za industrijo, se kupi takoj. Posredovalcem primerna provizija. — Ponudbe pod »Industrija 6249« upravi lista.

Oljnate sode Vrčezaboje

železne in iz trdega lesa od petroleja kupuje v vsaki množini trdka Hrovat & Komp., Ljubljana, poleg realke.

Priporoča se trgovcem z oblekami

prva domača tovarna oblek

Kunc & Maček

Ljubljana - Gosposka ulica 7

V zalogi vedno večje število oblek in sukenj. Večja naročila se izvrše v najkrajšem času.

Strogo solidna postrežba! 6181

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutstva, ki so nam došli povodom nenadomestljive izgube naše ljubljene predobne matere, sestre in tete, gospe

Marije Potočnikove

za poklonjene krasne vence in za številno čašče spremstvo na nje zadnji poti izrekamo vsem našo najpristranejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1919.

Zalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da je naš iskrenoljubljani sin, oziroma brat, stric in svak, preč, gospod

JAKOB MEJAK

bivši vojni kurat in duhovnik trž. školije

sledil dne 19. t. m. ob pol 8. uri zvečer, večkrat previden s tožili sv. vere, vdan v voljo božjo — svojemu bratu Jos pa, ki je umrl 5. novembra 1919 — v večnost.

Pogreb dragoga pokojnika se vrši v nedeljo ob 3. uri pop. na faro pokopališče. — Duhovnim sobratom in vsem ostalim ga priporočamo v molitve in blag spomin.

MOKRONOG, 20. decembra 1919.

Zalujoče rodbine:

Mejak, Gross, Fabiani.

Želimo prevzeti v najem

OPEKARNO

za eno ali več let. Cenjene ponudbe pod »OPEKA I CRIEP« 765 na Blocknerjev anončni zavod, Zagreb, Jurjevska 31.

Priporočajo se cenjenim čitateljem sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

Brionice
Zajc Fran, Dunajska cesta 12.

Dobava in pokladanje parketov

Bokal Anton, Ambrožev trg 9.
Puh Josip, Gradaška ulica 22.

Damske krojačice

Minka Karo, Sv. Petra cesta 58.

Elektrotehnika

„Svetla“, Mestni trg 25.
Verbaj A., Linhartova ulica 4.
Zavod za tehn. in elektrotehn.,
Dunajska cesta 22.
Zavod za tehn. in elektrotehn.,
Lastne tovarne, Glince 16.

Goštilne

Ložar Jernej, Sv. Petra nasip 19.

Gramofoni in godbeni avtomati

Rasberger A., Sodna ulica 5.

Jačna skladišča

„Balkana“, L. Ljublj. javno skladišče,
Dunajska cesta 33. (Tel. 366.)

Kavarne

„Prešeren“, Sv. Petra nasip 1.
„Zvezda“, Ivančič Josip, Kongresni trg.

Klenarji

Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Florijanska ulica 13.

Knjižarne

Judoslavanska knjižarna, Pred škofijo.

Knjižovneznice

Knjižovnica K. T. D., Kopitarjeva ulica 6.
Pašk Fr., Cankarjevo nabrežje 25.

Konfekcijske trgovine

Olup Josip, Pod Trančo.
Schwab & Bizjak, Dvorni trg 3.

Krojači

Gestrin Ferdin., Poljanski nasip 8.

Lekarne

„Pri Mariji Pomagaj“, Resljeva cesta št. 1.

Manufakturne trgovine

Pečenko Filip, Dunajska cesta 6.
Petkosig Jos., Stari trg 4.
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Mizarji

Bizjak Peter, Spod. Šiška 136.

Modni saloni

Götzl Marija, Židovska ul. 8. in 7.

Modne trgovine

Magdič Pavel, Aleksandrova cesta.

Optiki

Jurman Karol, Šelenburgova ulica.

Parfumerije in kosmetike

„Uranus“, Mestni trg 11.

Podobarji

Pendov Ivan, Kolodvorska ulica št. 20.

Popravila gramofonov in godbenih avtomatov

Rasberger A., Sodna ulica 5.

Potrebščine

za šolije, krojače in čolnarje
Petelinc Josip, Sv. Petra nasip 7.

Restoracije

„Perles“, Prešernova ulica.

Sobno slikarstvo

Žuran Martin, Mestni trg 12.

Stavbena podjetja

Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23.
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.

Švedilska podjetja

„Balkana“, Dunajska cesta 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Šelenburgova ulica št. 4. (Tel. 117.)

Trgovine z urami in zlatino

Černe Lud., Wolfova ulica 3.

Trgovine s klobuki

Čadež Gvido, Mestni trg 14.
Soklič J., Pod Trančo 2.

Trgovine s šivalni. stroji
Petelinc Josip, Sv. Petra nasip 7.

Trgovine s papirjem

Prodajalna K. T. D., Kopitarjeva ulica 2.
„Uranus“, Mestni trg 11.

Trgovine z dežniki in solčniki

Mikuš L., Mestni trg 15.

Trgovine z železnino in poljedelskimi stroji

Zalta & žilič, Gosposvetska cesta št. 10. (Mar. Ter. cesta.)

Zaloge pohištva

Fajdiga Filip, Sv. Petra cesta 17.

Zajetirkovalnice

Grošelj T., Poljanska cesta 7.

Naročanje „Slovenca“!

Hranilnica Mestne občine Celje

Ustanovljena v letu 1865

Stanje vlog koncem I. 1918 K 16.687.325/61. Izplačani darovi K 1.613.468/39
Razumni zaklad, naložen v mestnih hišah, glasom knjig koncem I. 1918
K 851.431/82. Cenilna vrednost K 3.000.000.

prevzema

vloge na knjižice z dnevnim obrestovanjem po 3% in
v tekočem računu (konto-korent) istotako s 3% brez
provizije, zaračunajo se le lastni stroški.

Rentni davek se ne odbije od obresti. — Vlagateljem
so na razpolago brezplačno pošne položnice.

Novi tečajji za

slovensko stenografijo, nemško
stenografijo, srojepis, slovensko
korespondenco, nemški pravo-
pis in korespondenco, računstvo,
navadno, dvostavno in ameriško
književodstvo, slovenski jezik
za začetnike, hrvatski jezik in
lepopis začnejo dne 5. jan. 1920.

Zasebno učilišče Legat

v Mariboru, Vetrinska ul. 7 I.
Novi tečajji trajajo 4 mesece.
obširni prošpekt brezplačno.

Uvozniki! Izvozniki!

Pozor!

Dobavljamo

poljedelske stroje in orodje, kovinsko
blago, steklenino, porcelan, blago, les,
pohištvo, jarkir, blago, tkanine i. t. d.
Istodobno iščemo

zastopstva

dobrodošli v tvrdki vseh vrst, prevze-
mam event. v komisijo na gotov račun
posebno dobrodošli živila, južno sadje
in vina. Smo najbolje vpeljani in mo-
remo naglo odprdati vsak množino.
Na željo prima reference.

Erstes Alpenländisches internationa-
les Handelsunternehmen „Union“, G.
m. b. H., V. I. aca, Postfach 53.

Hiša

z gostilno in
vrtno ali tudi
brez gostilne se
lahko kupi v
redmestju ali
v bužini Ljub-
ljane. Ponudbe
na upravištvu
pod „Hiša“ 6261.

kupujemo večje množine smrekovih, jelovih in borovih hlodov.

Ponudbe je poslati na
„Smev“, tovarna strojev Sjačlovat.

Vsakovrstni nakit za božično drevo

prodaja samo na debelo veletrgovina

Fran Derenda, Ljubljana, Emonska c. 8.

Avis.

En vue de la formation de la classe 1920, les Fran-
çais nés dans le cours de l'année 1901 sont invités à se
faire connaître à la Légation de France à Belgrade avant
le 31 Décembre 1919, soit en écrivant, soit en se présen-
tant personnellement.

Naznanilo.

P. n. trgovcem si usojam uljudno naznaniti, da sem otvo-
ril v Ljubljani, Kongresni trg št. 6, trgovsko agenturo, komi-
sijsko trgovino in trgovino z mešanim blagom.

Pečal se bodem v prvi vrsti z vsemi v železniško stroko
spadajočimi predmeti.

Drugo blago, izuzemši manufakturno, preskrboval bodem
po potrebi, kolikor bodo razmere dopuščale.

S spoštovanjem Franc Tomažič.

ZA EKSPORT!

Spiralni sveder iz jarka za o-
rodje in naglo struženje, smir-
kove kolute, kovinske krožne
žage, žage na jarem, trčne,
okovi, Deset-ovi motorji, že-
lezni sodi, poljedelski stroji,
točno iz lastne zaloge. — Prijazne ponudbe na

inž. Julija Wolf,

Dunaj VI, Gumpendorferstr. 118.

Barva — kemično — čisti
vsakovrstno blago
pere
domače perilo
(pošilja po isto na dom)
tovarna Jos. Reich
Ljubljana, Poljanski nasip 4
Podružnica Selenburg, ul. 3.
Podružnica Maribor, Gosposka ul. 38.

Rezan les (smrekov, jelkov, borov,
mecesnov, bukov), **tesan les** (smre-
kov, jelkov, borov), **okrogel les**
(smreka, jelka, bor, mecesen), **ko-**
stanjev les, **drva** (trda in mehka),
stoječi les v gozdu, **smrekovo**
skorjo

kupi vsako množino
„DRAVA“,
lesna trgovska in industrijska družba z o. z.
v Mariboru.

6093

ŠTEдите S PODPLATI!

Usnjati nabitki z žeblički, za moške in ženske
čevlje, garnitura po K 2—, za otroške po
K 1.50, se zopet dobivajo v ljubljanski
zalogi tovarne „PEKO“ - čevljev,

Peter Kozina & Co., Ljubljana, Breg 20.

Trpežno in ceno

pohištvo za vse stanove

I. W. Müller, G. m. b. H.

tovarna in izložbeni prostori:

Dunaj V, Einsiedlerplatz 3—4.
Zaloga: Dunaj I, Opernring 19.

Trajno otvorjeno! 6090 (8) Trajno otvorjeno!

JUGOSLOVANSKI KREDITNI ZAVOD r. z. z o. z.

V Ljubljani, Marijin Trg 8, Wolfova ulica 1.

Poštni čekovni račun št. 11.323. — Brzjavni naslov: Jugoslovanski kredit, Ljubljana. — Telefon št. 54.

sprejema

hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

4%

čistih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne položnice.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na
na vknjižbo- poroštvo, vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji. — Zavod je neposredno
pod državnim nadzorstvom.

Rogaška Slatina

Tempel vrelec: Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje. —

Styria vrelec: Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic, sladkorna bolezen.

Donati vrelec: Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidom itd. —

Rogaška slatina je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalično-saliničnih rudniskokislih slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo s katerim se obvaruje v mrzlih krajih mrzlice. —

Rogaška slatina je najboljša namizna in zdravilna, mineralna voda, katera nima nikdar slabega okusa ali duha.

Krznarska moda 1920

Nemoderni mufl, boe itd. se modernizirajo v najkrajšem času. V zalogi lastno izdelovane garniture ter špecižno damske kožuhovinske čepice.

Prevzamem vsakovrstne kože v stroj ter iste popolnoma izgotovim v najmodernejše garniture.

Ludovik Rot I. Jugoslov. krznar-nica in strojarnica
Ljubljana, Gradišče 7 (nasproti dram. gledališča).

Valjčno maso za tiskarne

Ja kakovost dobavlja E. Binzer, Dunaj I., Sterngasse 13. Brzjavni naslov: „Ebinzer“, Dunaj, Telefon št. 16.295. Reference: Nemško-avstrijska pisarna za trgovski promet, podružnica Ljubljana.

Premog

Vam nadomesti impregnirano kurivo. Narokite dokler še kaj zaloga.

Drva vsake vrste se vam dostavijo takoj na dom. — Motorna žaga brezplačno na razpolago.

Srebotnjak, Kolodvorska ulica št. 31.

Kemikalije

vseh vrst dobavlja oddelek za kemikalije tvrdka E. Binzer, Dunaj I. Sterngasse 13. Naslov za brzjavke „Ebinzer“, Telefon št. 16.295. Reference: Nemško-avstr. pisarna za trgovski promet, podružnica Ljubljana.

„SARKO“ zoper garje in srbečico.

Znamka „ITO“.

Cena 16 K, s poštino 18 K.

Po svoji sestavi in načinu uporabe od vseh dosedanjih mazil bistveno razlikujejo in z zagamčenim uspehom delajoče sredstvo proti

srbečici in garjem

Za eno odraslo osebo zadostujoča »SARKO« garn. sestoji iz dveh mazil, prahu za posipanje in natančnega opisa bolezni in načina zdravljenja. Izdeluje in razpošilja: Lekarna pri SREBRNEM SOKOLU, Brežice.

Pripravna božična in novoletna darila!!

Velika izbira vsakovrstnih doma izgotovjenih oblik po naj-novejših kroja za gospode in dečke, športnih čep, sra, samoveznice, nogavice itd. po najnižjih (konkurenčnih) cenah.

PRVA KRANJSKA RAZPOŠILJALNA
SCHWAB & BIZJAK

Dvorni trg 3 LJUBLJANA Pod Narodno kavarno

Sodar za kletarstvo in izdelovanje sodov se sprejme pri Frnc Zemljic-u v Ljutomeru.

SENO

sladko, več vagonov za takojšnje dobavo išče Miloš Regovec Jesenice.

Puška

za golobe kal. 12. se kupi. Ponudbe na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana Cankarjevo nabrežje št. 5.

Knjigovodkinja

le bilance zmožna, samostojna prva moč z večletno prakso, ki govori perfektno slovensko in nemško, se sprejme proti dobri plači. — Jeran ch & Gerhold, Maribor, Stolni trg 2. 6100 (5)

Martin Žuran

sobni slikar
Ljubljana, Mesni trg št. 12
se priporoča slavn. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. — Izvršitev točna, cene zmerno.

Pohištvo

od priprostega do najfinejšega izdelka priporoča po solidni ceni FRAN SKA-FAR, Ljubljana, Rmska cesta 16. Stavbeno in pohištveno strojno mizarstvo

Nudim, dokler traja zaloga, cementno

strešno opeko

(zarezno in okroglo), plošče za t. ak. cevi in razne druge cementne izdelke. — Prodaja tudi cement iz Splita. — Aut. Tršan, Kranj.

Pisemske znamke

vojne znamke, znamke ob prevratu, ljubljanske, hrvatske, bosanske, srbske, sploh SHS, dalje italijanske, reške, Arad-Temesvar itd. kupim v vsaki množini po najvišjih cenah. Ponudbe s cenami: A. Weiss, trgovina znamk, Dunaj I. Adlergasse 8.

- Vreče -

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najbolje trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

Hočete obdržati svoje lase? Hočete imeti kakor barba mehke kote? Nočete sončnih peg na obrazu in očrev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado! Občudovani bode! Zavidani! 1 lonček 6 K, No. III močnejše vrste 9 K. K temu Fellerjevo najfinejšo lilijnomlečno mlo 15 K.

Mušjo Vas kurja očesa? Fellerjev prvi turistovski obliž učinkuje brez bolečin hitro in zanesljivo. — Nobenih kurjin očes več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 350 K, velika škatljica 550 K. — Želite še kaj? Fellerjeve Elza umivalne pastile (Kolonjska voda) 1 škatljica 5 K. — Fellerjev usipalni prašek proti potenju, 1 škatljica 5 K. — Fellerjev mentolni

črtnik zoper glavob. in zobobol 1 škatljica 350 K. — Fellerjev Elza fluid 8 dvojnati ali 3 veliki steklenici špeciálni 24 K. — Najboljši parum z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 12 K. — Močna Francoška v steklenicah po 6 K in 16 K. — Omot in poština posebej a najceneje. — Eugen V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elza trg 134. Hrvatska.

Prva nemška tovarna za stroje odda svoje zastopstvo za lokomotive, Diesel - motoje, stroje za rudarstvo v Avstriji

prvovrstnemu zastopniku

Le prvovrstne moči naj pošljejo obširne ponudbe z navedbo referenc pod šifro „ALA“ Berlin S. W. 19, pod K. A. 4033.

Za trgovce in importerje

Vse vrste krtače, čopiče, jekleno blago, igle, kakor tudi vse ostalo galanter. blago dobavlja najceneje

MAKSO HELLER, Gradec, Annenstrasse 42.

Prinoroka se osebn. nakup!

Oznaniša Union-Propaganda, Maribor. — Zavod oglasne odprave in reklame.

LOJ, MAST, OLJE

in surovi loj, kupi vsako množino za najvišjo dnevno ceno prva mariborska tovarna za mlo, Maribor

Telf: 47. — Prosijsko se ponudbe z vzorci. — Brzjavji: Milana.

Hrv. Eskomptna Banka u Zagrebu

Poziv na supskripciju.

Izvanredna glavna skupština dioničara Hrvatske eskomptne Banke održavana dne 17. srpnja 1919 zaključila je povišiti dioničko glavnicu od K 20.000.000— na K 50.000.000—, te je tom prigodom izdala Nom. 10.000.000 novih dionica, dok je emisija ostalih K 20.000.000 prepuštena odluci ravnateljstva. Ravnateljstvo Hrvatske Eskomptne Banke zaključilo je na svojoj sjednici održavanoj dne 15. prosinca t. g., da na temelju ove ovlasti izdaje za sada daljnjih

Nom. K 10.000.000—

t. j. 25.000 kom. novih dionica po K 400

uz slijedeće uvjete:

1. Dioničari imaju za svake u njihovom posjedu nalazeće se tri dionice (pojedine se dionice ne uvažuju) pravo na jednu novu dionicu g. 1920. (Em. XII.)

2. Cijena za nove dionice, koje dioničari žele preuzeti na temelju posjeda starih dionica ustanovljena je sa K 1150— po komadu.

3. U svrhu prijave prava na nove dionice imaju se stare dionice u razdoblju od 16. prosinca t. g. do 30. prosinca t. g. predložiti u obično poslovno doba na glavnoj blagajni Hrvatske Eskomptne Banke u Zagrebu, ili kod njenih podružnica u Osijeku, Petrinji, Vinkovcima, Križevcima i Slovenske eskomptne banke u Ljubljani.

Istodobno sa prijavom imaju dioničari za svaku novu dionicu uplatiti u gotovom iznos od K 400 — kao prvu uplatu, dok se ostatak od K 750— ima uplatiti najkasnije do 20. siječnja 1920.

Dioničar, koji nije tim načinom izvršio svoje pravo opće na nove dionice, i nije ovdje navedene iznose uplatio u propisanim rokovima, gubi to pravo, te gubi ujedno u smislu § 12. društvenih pravila i jur učinjenu uplatu na korist pričuvene zaklade.

4. Tako predložene dionice providiti će se opaskom: „pravo na dionice XII. emisije 1920. izvršeno“, te će se povratiti dioničarima zajedno sa potvrdom o učinjenoj uplati.

5. Nove dionice izručit će se kasnije dioničarima uz predocjenje potvrde o uplati na nove dionice.

6. Razlika između naslovne vrijednosti i emisijonog tečaja novih dionica prvesti će se po odbitku troškova emisije pričuvoj zakladi.

7. Posjednici novih dionica udioničtvoju na dobitku, te na svim dioničarima pripadajućim pravima počevši od 1. siječnja 1920.

U ZAGREBU, dne 15. prosinca 1919.

Ravnateljstvo
Hrvatske Eskomptne Banke.